

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HATÁROZATAI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG HIVATALOS LAPJA

TARTALOM

3322/2019. (XI. 26.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	2158
3323/2019. (XI. 26.) AB határozat	alkotmányjogi panasz elutasításáról	2163
3324/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2169
3325/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2172
3326/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2175
3327/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2177
3328/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2180
3329/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2184
3330/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2188
3331/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2191
3332/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2195
3333/2019. (XI. 26.) AB végzés	alkotmányjogi panasz visszautasításáról	2199

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG TANÁCSAINAK A MAGYAR KÖZLÖNYBEN KÖZZÉ NEM TETT HATÁROZATAI ÉS VÉGZÉSEI

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3322/2019. (XI. 26.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.344/2018/6/I. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. Az indítványozó (Vati Péter) jogi képviselő (dr. Rába Zsolt) útján eljárva, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján előterjesztett alkotmányjogi panaszában kérte, hogy az Alkotmánybíróság állapítsa meg a Kaposvári Járásbíróság 24.B.87/2018/8/I. számú ítéletének, valamint a Kaposvári Törvényszék 1.Bf.344/2018/6/I. számú ítéletének alaptörvény-ellenességét, és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse meg azokat. Az indítványozó álláspontja szerint a döntések ellentétesek az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített véleménynyilvánítás szabadságával.
- [2] 2. Az indítványra okot adó ügyben a Somogy Megyei Önkormányzat képviselője tett feljelentést amiatt, hogy az indítványozó a képviselő közösségi oldalán a feljelentőt egy kommentben „buzinak” nevezte.
- [3] A feljelentő magánvádlóként lépett fel, amelynek következtében a Kaposvári Járásbíróság a 24.B.87/2018/8/I. számú ítéletében megállapította az indítványozó bűnösségét és egy évre próbára bocsátotta. Az elsőfokú bíróság az ítéletet arra alapította, hogy ugyan az indítványozó a véleménynyilvánítás szabadságát gyakorolta, és a magánvádló közszereplő, akinek a tūrésí kötelezettsége magasabb, ám a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére. A járásbíróság megállapította, hogy az indítványozó által használt kifejezés nem ténytartalmú, az nem a magánvádló nemi identitására vonatkozik, és a kifejezés a társadalom általánosan elfogadott normái szerint gyalázkodó jellegű. A járásbíróság összességében úgy értékelte, hogy a kifejezés egy másik ember trágár módon történő lekicsinylése, amely alapot ad a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény 227. § (1) bekezdés *b)* pontja szerint minősülő becsület-sértés vétségének megállapítására.
- [4] Az indítványozó fellebbezése folytán eljáró Kaposvári Törvényszék az elsőfokú bíróság döntésének érdemi elemeit lényegében változatlanul hagyta, a szankciót azonban enyhítette és az indítványozót próbára bocsátás helyett megrovásban részesítette. A másodfokon eljáró bíróság ítélete szerint a magánvádlóval szemben használt kifejezés „a közügyekre vonatkozó vélemények ütköztetése terén semmilyen szereppel nem bíró olyan öncélú, lealacsonyító megnyilvánulásnak minősül, amely a becsület csorbítására alkalmas, minek folytán a tényállás alapján okszerű a vádlott bűnösségére vont jogkövetkeztetés és a cselekmény minősítése is törvényes”. A törvényszék ugyanakkor arra következtetett, hogy a cselekmény csak csekély mértékben veszélyes a társadalomra, ezért az indítványozót megrovásban részesítette.

- [5] 3. Alkotmányjogi panaszában az indítványozó az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített véleménynyilvánítási szabadsága sérelmét állította. Hivatkozott arra, hogy a közhatalmat gyakorlókkal szemben a véleménynyilvánítási szabadság tágabb, mint más személyeknél. Az indítványozó álláspontja szerint a hozzászólását a közmegítélés nem tartja sértőnek; az általa használt kifejezés azonos megítélés alá esik más, a köznyelvben mindennaposan előforduló, tömegesen használt kifejezésekkel.
- [6] Hivatkozott arra is, hogy a hozzászólás olyan közegben keletkezett, amely a magánvádló közszerepléssel kapcsolatos, a közügyek megvitatásával kapcsolatban íródott, egyértelműen a közszereplő magatartásáról kifejezett vélemény volt, így a hozzászólást az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésének fokozottabb védelme illeti meg.

II.

- [7] Az Alaptörvény érintett rendelkezése:

„IX. cikk (1) Mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához.

[...]

(4) A véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.”

III.

- [8] Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján azt vizsgálta, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e az Abtv.-ben foglalt formai és tartalmi követelményeknek.
- [9] 1. Az Abtv. 27. §-a alapján az „alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntés
- a) az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és
- b) az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva”.
- [10] Az Abtv. 30. § (1) bekezdéséből következően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet benyújtani. Az Abtv. 52. § (1) bekezdése pedig rögzíti, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, melynek részleteit az (1a) és (1b) bekezdések szabályozzák.
- [11] Az indítványozó megjelölte a jogosultságát, valamint az Alkotmánybíróság hatáskörét megalapozó törvényi rendelkezést [Abtv. 51. § (1) bekezdés], az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörben kérve az Alkotmánybíróság eljárását. Megjelölte továbbá az Alkotmánybíróság által vizsgálandó bírói döntést [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont] és az Alaptörvény sérelmet szenvedett rendelkezését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont]. Az indítványban kifejtette az Alaptörvényben foglalt jog sérelmének mibenlétét [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont], és kifejezetten kérte a vonatkozó bírói döntés megsemmisítését [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont].
- [12] Az indítványozó a támadott döntést 2019. május 6-án vette át, az alkotmányjogi panaszbeadványát 2019. június 4-én – az Abtv. 30. § (1) bekezdésben rögzített határidőn belül – nyújtotta be. Megállapítható továbbá, hogy a Kaposvári Törvényszék ítéletével szemben nem állt további rendes jogorvoslat a rendelkezésére.
- [13] 2. Az Abtv. 29. §-ában meghatározottak szerint az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának további feltétele, hogy az a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását {erről elsőként lásd: 3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [14] E tekintetben az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az ügy az Alaptörvény IX. cikkében biztosított véleménynyilvánítás jogával összefüggésben felvetette azt a kérdést, hogy hol húzódik a véleménynyilvánítás szabadságának és a közhatalmat gyakorló személy becsülete védelmének határvonala.

IV.

- [15] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [16] 1. Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése értelmében „[m]indenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”.
- [17] A véleménynyilvánítás szabadsága kommunikációs jog. Az alaptörvényi védelem tárgya elsődlegesen az információ: demokratikus társadalom csak abban az esetben jöhet létre és maradhat fenn, ha lehetőség van arra, hogy a különböző (gyakran egymással ellentétes) vélemények a társadalmat formálhassák.
- [18] Az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében biztosított szabadság egyaránt kiterjed a vélemény megformálására és e vélemény másokkal való megosztására. Az alaptörvényi védelem tárgya e vonatkozásban kettős: egyrészt az üzenet, a másokkal megosztott információ, másrészt pedig a vélemény megformálásának módja, azaz a kommunikációs csatorna. Nem csak azt biztosítja az Alaptörvény IX. cikke, hogy alkotmányos keretek között bármilyen tartalmú információ közölhető legyen, hanem arra is, hogy a véleménynyilvánító szabadon eldönthesse, hogy a véleményt milyen formában, milyen kommunikációs úton kívánja továbbítani.
- [19] Bár az alaptörvényi védelem a véleménynyilvánítás szabadságának mindkét előbb említett elemére kiterjed, az alapjog korlátozhatósága szempontjából jelentősége van annak, hogy a korlátozás az információt vagy a kommunikációs csatornát érinti. Általánosságban megállapítható, hogy erősebb alkotmányos érdek szükséges az információ megosztásának korlátozásához (azaz annak megakadályozásához, hogy a véleménynyilvánító megoszthassa az információt), mint a kommunikációs csatorna megválasztásához (azaz ahhoz, hogy az információátadás miképp történik). Az előbbi ugyanis a véleménynyilvánítás szabadságának központi elemét korlátozza.
- [20] 2. Az Alkotmánybíróság gyakorlata egységes abban, hogy a közéleti közlésekhez (amikor a megosztott információ a közülethez kapcsolódik) fokozottabb alaptörvényi védelem kapcsolódik. A 7/2014. (III. 7.) AB határozat (a továbbiakban: Abh.) rámutatott: „a szólásszabadság különleges védelmet követel akkor, amikor közügyeket és a közhatalom gyakorlását, a közfeladatot ellátó, illetve a közületben szerepet vállaló személyek tevékenységét érinti. A közhatalom gyakorlásában résztvevő személyek védelmében a véleménynyilvánítás szabadságának szűkebb körű korlátozása felel meg a demokratikus jogállamiságból adódó alkotmányos követelményeknek.” (Indokolás [17]) Ugyanez a határozat azt is kimondta, hogy „[a] közügyek megvitatása körében elhangzó véleménynyilvánítás és a rá vonatkozó védelem fókuszában elsődlegesen nem a szóval érintett személyek státusza áll, hanem az, hogy a megszólaló valamely társadalmi, politikai kérdésben fejtette ki nézeteit. A közéleti véleménynyilvánításra vonatkozó alkotmányos szempontok eszerint egyfelől tágabb körben lehetnek irányadók, mint a közhatalom gyakorlóit vagy a hivatásszerűen közszereplést vállalókat érintő vélemények köre, másfelől viszont nem állítható, hogy a közéleti szereplőket érintő bármely – köztük a közügyekkel semmilyen kapcsolatban nem álló – közlést e szempontok szerint kell megítélni.” (Indokolás [47])
- [21] 3. Az Alkotmánybíróság korábban már több alkalommal vizsgálta, hogy miképp oldható fel a szólásszabadság és valamely közhatalmat gyakorló személy becsülete, jó hírneve közti kollízió.
- [22] A 3329/2017. (XII. 8.) AB határozat a korábbi alkotmánybírósági gyakorlatra támaszkodva alakította ki azt a tesztet, amelynek első lépéseként azt kell vizsgálni, hogy az adott közlés a közügyekben való megszólalást, a közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Második lépésként a bíróságoknak azt kell eldöntenie, hogy a közlés tényállításnak vagy értékítéletnek minősül-e: a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy igazságtartalmuk nem ellenőrizhető és nem igazolható. Végül vizsgálni kell, hogy a korlátozás nem lépte-e túl a véleménynyilvánítás határát: „a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán-, vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja pusztán megalázás, illetve a bántó vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása” (Indokolás [30]–[32]).
- [23] A teszt alapján esetről esetre lehet megállapítani, hogy a véleménynyilvánítási szabadságot vagy az érintett jó hírnevét, becsületét kell-e előtérbe helyezni: a 3329/2017. (XII. 8.) AB határozat elfogadhatónak tartotta az ön-

kormányzati jegyzőt „hazudozó aljas hitványnak” tituláló vélemény büntetőjogi üldözését, ugyanakkor a 3236/2018. (VII. 9.) AB határozat úgy foglalt állást, hogy az érintett személy „poliphoz tartozó személyként” való feltüntetése nem lépi túl a szólásszabadság határát, így a vádlott becsületsértésben való marasztalása sérti az Alaptörvény IX. cikkét.

- [24] A személyiségvédelem és a véleménynyilvánítás szabadságának ütközése során nem hagyható figyelmen kívül az sem, hogy a véleménynyilvánítás során használt, az érintett becsületét sértő kifejezés önálló információs értékkel bír-e. Ha ugyanis ilyen információs érték nem állapítható meg, a kifejezés a közéleti vitát nem mozdítja előre, akkor a kifejezés nem élvezi az Alaptörvény IX. cikkének védelmét. Erre tekintettel rögzítette az 1/2015. (I. 16.) AB határozat, hogy a „csak és kizárólag az érintett személy lejáratására irányuló, egyfajta szitokszóként megjelenő forma nem tartozik a véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának alkotmányosan védett körébe” (Indokolás [35]). Hasonlóan foglalt állást a 3093/2019. (V. 7.) AB végzés is, amely kimondta, hogy „[h]a a kifejezés nem a közhatalmi tevékenységnek a kritikája, hanem pusztán az emberi méltóságot sértő személyeskedés, akkor az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdése folytán nem lehet sikerrel hivatkozni a véleménynyilvánítás szabadságának védelmére” (Indokolás [15]).
- [25] Ezzel szemben ha a kifejezés önmagában információs értékkel bír, és mindez a közügyek megvitatásával összefügg, akkor a közlést a szólásszabadság legmagasabb szintű védelme illeti meg {13/2014. (IV. 18.) AB határozat, Indokolás [39]}. Ezekben az esetekben a sértő, erős kifejezések (adott esetben a trágár kifejezések is) a védelmi körbe tartoznak, a véleménynyilvánítás korlátját ez esetben csak az emberi méltóság érinthetetlen magva jelenti: ha a kifejezés már az érintett személy emberi minőségét kérdőjelezi meg. Azt, hogy mely kifejezések kérdőjelezik meg az emberi minőséget, az eset kontextusában kell vizsgálni; nem csupán a szavak nyelvtani jelentéséből kell kiindulni, hanem azt kell vizsgálat alá vonni, hogy objektív mérlegelés szerint mennyire érintette a közlés a sértett személyi, társadalmi helyzetét.
- [26] Nem csupán azok a közlések tartoznak az Alaptörvény IX. cikkének a védelmi körébe, amelyek a közügyek (valamilyen intézkedés, esemény) megvitatására vonatkoznak, hanem azok is, amelyek egy olyan személyt ítélnek meg, aki részt vesz a közügyek alakításában. Ezzel kapcsolatban az Abh. rámutatott: „A közéleti szereplőkre vonatkozó beszéd mindazonáltal a politikai véleménynyilvánítás központi alkotóeleme. A közügyek megvitatásának lényegi részét jelentik a közügyek alakítóinak tevékenységét, nézeteit, hitelességét érintő megnyilvánulások. A társadalmi, politikai viták jelentős részben éppen abból állnak, hogy a közélet szereplői, illetve a közvitában – jellemzően a sajtón keresztül – résztvevők egymás elképzeléseit, politikai teljesítményét és azzal összefüggésben egymás személyiségét is bírálják. A sajtónak pedig alkotmányos küldetése, hogy a közhatalom gyakorlóit ellenőrizze, aminek szerves részét képezi a közügyek alakításában résztvevő személyek és intézmények tevékenységének bemutatása és – akár rendkívül éles hangú – kritikája.” (Indokolás [48])
- [27] 4. A konkrét ügy vonatkozásában mindebből az következik, hogy egy másik személyt személyében sértő (akár obszcén) kifejezés közlése abban az esetben élvezi az Alaptörvény IX. cikkének védelmét, ha önmagában a közlés információs tartalommal bír, és a közügyek megvitatásához hozzájárul.
- [28] A bírósági döntésekben megállapított tényállás szerint az indítványozó a közügyek megvitatásával kapcsolatba hozhatóan ugyan, de a közélet szereplőjének személyéről alkotott értékítéletet osztott meg a nyilvánossággal. Az indítványozónak ezt a magatartását az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdése általánosságban védi ugyan, de a fenti szempontok alapján mérlegelni kell, hogy az alapjog gyakorlásához vagy korlátozásához fűződik-e erősebb érdek.
- [29] Az általános hatáskörű bíróság feladata annak megítélése, hogy az indítványozó által használt kifejezés az objektív mérlegelés alapján mennyire sértő. Az Alkotmánybíróság azt vizsgálhatja felül, hogy a bíróság a támadott döntésben helyesen mérlegelt-e az alkotmányos szempontok között, és hogy a mérlegelés eredményeképp nem jutott-e olyan következtetésre, ami az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sértené.
- [30] Jelen esetben a bíróság a támadott döntésben figyelembe vette, hogy (1) az indítványozó a közügyek vitatásával összefüggésbe hozható módon fogalmazott meg bírálatot egy közéleti szereplő személyére vonatkozóan, továbbá, hogy (2) a véleménynyilvánítás szabadságát ilyen esetben a személyiség védelme érdekében korlátozni lehet, és (3) a mérlegelés eredményeképp a legenyhébb büntetőjogi szankciót választotta. Ezek alapján nem álla-

pítható meg, hogy a bíróság döntése az indítványozó Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésében rögzített jogát sértette volna.

[31] 5. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/506/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3323/2019. (XI. 26.) AB HATÁROZATA

alkotmányjogi panasz elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

Az Alkotmánybíróság a Győri Ítélőtábla Pk.I.25.681/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt elutasítja.

I n d o k o l á s

I.

- [1] 1. A jogi képviselővel (Litresits Ügyvédi Iroda, képviseli: dr. Litresits András ügyvéd) eljáró Magyar Szocialista Párt indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a, illetőleg a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, melyben a Győri Ítélőtábla Pk.I.25.681/2019/4. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz előzményei – a Győri Ítélőtábla és a területi választási bizottság által megállapított tényállás, valamint az indítvány alapján – a következőképpen foglalhatóak össze.
- [3] A 2019. évi polgármester-választás eredményét Győr Megyei Jogú Város Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 206/2019. (X. 14.) számú határozatával akként állapította meg, hogy a legtöbb szavazatot Borkai Zsolt polgármester-jelölt kapta 19.312 szavazattal, a második Glázer Tímea 18.671 szavazatot ért el, a harmadik Kovács László 3.677 szavazatot, a negyedik Balla Jenő pedig 1.906 szavazatot szerzett.
- [4] A határozat ellen Glázer Tímea polgármesterjelölt terjesztett elő fellebbezést, melyben a Ve. 241. § (2) bekezdés a) és b) pontjaira hivatkozással a szavazatok újraszámolása útján kérte a határozat megváltoztatását. Jogsértés-ként arra hivatkozott, hogy a szavazólapok érvényességének, illetőleg érvénytelenségének megállapítására a Ve. 193. §-ának megsértésével került sor, ezért kérte valamennyi szavazatszámlláló bizottság első két helyezett jelöltre vonatkozó szavazólapok érvénytelenségét, illetve érvényességét megállapító döntésének vizsgálatát.
- [5] A Győr-Moson-Sopron Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) a szavazatok újraszámolását követően elfogadott 79/2019. (X. 21.) számú TVB határozatával a HVB határozatát részben megváltoztatta, és a Glázer Tímeára leadott szavazatok számát 18.661-re, a Kovács Lászlóra leadott szavazatok számát 3.699-re, a Balla Jenőre leadott szavazatok számát 1.898-ra, a Borkai Zsoltra leadott szavazatok számát pedig 19.305-re módosította. A TVB a HVB határozatát a polgármester-választás eredményét megállapító részében helyben hagyta.
- [6] 1.2. A TVB határozata ellen az indítványozó mint jelölő szervezet nyújtott be felülvizsgálati kérelmet, melyben elsődlegesen a győri polgármester-választás eredményének megsemmisítését és a polgármester-választás megismétlését, másodlagosan pedig azt kérte, hogy a Győri Ítélőtábla a TVB határozatát a HVB határozatára is kiterjedően a szavazatok újraszámolásával változtassa meg. Az indítványozó a Ve. 225. §-a alapján új tényként és új bizonyítékként arra hivatkozott, hogy Győr Megyei Jogú Város aljegyzőjének nyilatkozata szerint az egyes szavazókörkbe kiszállított szavazólapokról darabszám szerinti (tétéles) átadás-átvételi nyilvántartás nem készült, a kiszállított szavazólapok mennyisége legfeljebb a csomagolódoboz oldalán elhelyezett lista alapján lett volna azonosítható, a kiszállításhoz használt dobozok azonban nem kerültek vissza a HVB-hez. Rámutatott arra, hogy téves az aljegyző azon álláspontja, mely szerint a szavazókörkbe kiszállított szavazólapokról lista vagy nyilvántartás készítése a jogszabály értelmében nem kötelező, és kiemelte, hogy választási iratok 2020. január 13. napját megelőzően nem semmisíthetők meg. Érvelése szerint azáltal, hogy a választási iratok már 2019 októberében részben megsemmisítésre kerültek, objektíve ellehetetlenült a korrekt újraszámolás lehetősége, ugyanis a szavazólap-összesítők és a szállítódobozok hiányában nem lehetséges a szabályos újraszámolás.

lás. Az indítványozó a másodlagos kérelmével összefüggésben arra hivatkozott, hogy a TVB határozatából nem állapítható meg, hogy az újraszámolás során a TVB milyen szavazatokat és miért minősített másként, így az újraszámolás indokoltságát az indokolási kötelezettség elmulasztása alapozza meg.

- [7] A TVB észrevételében arra hivatkozott, hogy választási iratok jogszabálysértő megsemmisítésére nem került sor, és a felülvizsgálati kérelemben előadottak a szavazatok korrekt újraszámolásának lehetőségét sem vonták el. Az észrevétel szerint a szállítódobozok nem minősülnek választási iratnak, azok használatára jogszabályi előírás nem létezik, a Választási Informatikai Rendszerből pedig egyértelműen megállapítható, hogy Győr Megyei Jogú Város szavazóköreibe szavazókörönként hány darab szavazólap került kiszállításra. A TVB kiemelte, hogy a helyi választási iroda a szavazást megelőző napon a 20/2019. (VII. 30.) IM rendelet 5. § (2) bekezdés r) pontja alapján tételenként átadta a szavazatszámoló bizottságok elnökei, illetőleg elnökhelyettesei számára a szavazás lebonyolításához szükséges nyomtatványokat, iratokat, bélyegzőt és egyéb kellékeket, a tételenként történő átadás pedig nem jelenti azt, hogy a szavazólapokat darabszám szerint kellene átadni. Ezen átvételi elismervények megsemmisítésére nem került sor.
- [8] 1.3. A Győri Ítéltábla Pk.I.25.681/2019/4. számú végzésével a 79/2019. (X. 21.) számú TVB határozatot a HVB 206/2019. (X. 14.) számú határozatára kiterjedően akként változtatta meg, hogy Glázer Tímea polgármesterjelölt 18.662 szavazatot, míg Borkai Zsolt polgármesterjelölt 19.308 szavazatot szerzett, egyebekben a Győri Ítéltábla a TVB határozatát helybenhagyta.
- [9] A Győri Ítéltábla az elsődleges felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben megállapította, hogy az indítványozó új, korábban az eljárás tárgyát nem képező jogsértés alapján, a korábban alkalmazni kért jogkövetkezménytől eltérő jogkövetkezmény alkalmazását kérte. Az ítéltábla álláspontja szerint a Ve. 225. §-a lehetővé teszi új tény és új bizonyíték megjelölését, de ez kizárólag a támadott határozat által elbírált eredeti tényállás szerinti jogsértés alátámasztására szolgáló tényeket és bizonyítékokat jelenthet, az új tényeknek és bizonyítékoknak pedig oksági kapcsolatban kell állniuk a korábbi kifogás vagy fellebbezés tárgyával. A Ve. 225. §-a sem azt nem teszi lehetővé, hogy az indítványozó olyan jogsértésre hivatkozzon, amely nem volt a felülvizsgálat tárgyát képező választási bizottsági eljárás tárgya, sem pedig olyan intézkedés megtételét nem kérheti, amelyet a fellebbezés nem tartalmazott.
- [10] A másodlagos felülvizsgálati kérelemmel összefüggésben a Győri Ítéltábla megállapította, hogy a felülvizsgálattal érintett határozat indokolása valóban hiányos volt, ugyanis önmagában a határozatból és táblázatos mellékletéből nem állapítható meg, hogy a szavazatszámokban tapasztalható, a korábbi számításhoz képest megjelenő eltérések mennyiben számszakiak, és mennyiben alapulnak a szavazatok eltérő minősítésén, eltérő minősítés esetén pedig mi volt az eltérő minősítés oka. Tekintettel azonban arra, hogy a TVB részletes jegyzőkönyveiből és a szavazólapokból megállapítható volt, hogy a TVB a szavazatok újraszámolása során miért és mennyiben tért el a korábban megállapított eredménytől, ezért a Győri Ítéltábla a valamennyi szavazatra kiterjedő újraszámolás iránti igényt nem találta alaposnak. A Győri Ítéltábla azt is rögzítette, hogy a szavazólapok átadás-átvételének hiányára az indítványozó a másodlagos felülvizsgálati kérelem körében nem hivatkozott, de ettől függetlenül is, a felülvizsgálati kérelem még utalást sem tartalmaz arra, hogy az állított jogszabálysértés mely szavazókörökben és milyen módon hatott közre a TVB által megállapított választási eredmény kialakulásában.
- [11] 1.4. A Győri Ítéltábla végzésével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be, melyben kérte a Győri Ítéltábla végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, az ugyanis álláspontja szerint sérti az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, a XV. cikk (2) bekezdését, a XXIII. cikk (1) bekezdését, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseit, a 2. cikk (1) bekezdését, valamint a 28. cikket.
- [12] Az indítványozó érvelése szerint a Győri Ítéltábla a Ve. 225. §-át olyan mértékben megszorítóan értelmezte, hogy azzal az Alaptörvény 28. cikkébe, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseibe ütköző módon önkényesen kiüresítette az „új tények is felhozhatóak” fordulatot. Az indítvány szerint a Győri Ítéltábla jogértelmezése nyilvánvalóan nem felel meg a józan észnek és a közjónak. Az alkotmányjogi panasz utal a 20/2017. (VII. 18.) AB határozatra, melynek értelmében a *contra legem* jogalkalmazás egyes esetekben elérheti a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének szintjét is, és érvelése szerint jelen esetben ez történt. Álláspontja szerint a kérelemhez kötöttség elve az egy eljárásban benyújtott jogorvoslati kérelmek tekintetében nem áll fenn, az ezzel ellentétes indokolás a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog, illetőleg a jogorvoslathoz való jog szükségtelen, illetve aránytalan korlátozását eredményezi.

- [13] Az indítvány szerint azáltal, hogy egy jogszabályban napra pontosan meghatározott határnap (2020. január 13.) előtt megsemmisítésre kerülnek választási iratok, nem biztosított sem a szavazás titkossága, sem pedig a választók akaratának szabad kifejezése, amely egyaránt sérti az Alaptörvény 2. cikk (1) bekezdését, a XV. cikk (2) bekezdését és a XXIII. cikk (1) bekezdését, valamint végső soron az R) cikk (2) bekezdését.

II.

- [14] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„R) cikk (2) Az Alaptörvény és a jogszabályok mindenkire kötelezőek.”

„XV. cikk (2) Magyarország az alapvető jogokat mindenkinek bármely megkülönböztetés, nevezetesen faj, szín, nem, fogyatékoság, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerinti különbségtétel nélkül biztosítja.”

„XXIII. cikk (1) Minden nagykorú magyar állampolgárnak joga van ahhoz, hogy az országgyűlési képviselők, a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek, valamint az európai parlamenti képviselők választásán választó és választható legyen.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, észszerű határidőn belül bírálja el.”

„XXVIII. cikk (7) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy jogorvoslattal éljen az olyan bírósági, hatósági és más közigazgatási döntés ellen, amely a jogát vagy jogos érdekét sérti.”

„2. cikk (1) Az országgyűlési képviselőket a választópolgárok általános és egyenlő választójog alapján, közvetlen és titkos szavazással, a választók akaratának szabad kifejezését biztosító választáson, sarkalatos törvényben meghatározott módon választják.”

- [15] 2. A Ve. indítvánnyal érintett rendelkezése:

„225. § A fellebbezésben és a bírósági felülvizsgálati kérelemben új tények és bizonyítékok is felhozhatók.”

III.

- [16] Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról döntött.
- [17] Az alkotmányjogi panasz előterjesztésének határidejét jelen alkotmányjogi panasszal összefüggésben a Ve. 233. §-a rögzíti. Eszerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A Győri Ítéltábla Pk.1.25.681/2019/4. számú végzése 2019. október 29. napján kelt, és azon a napon került elektronikusan megküldésre az indítványozó részére, az indítványozó pedig alkotmányjogi panaszát 2019. november 1. napján 15 óra 58 perckor, határidőben nyújtotta be.
- [18] A Ve. 233. § (2) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt. Az alkotmányjogi panasz 2019. november 7. napján érkezett az Alkotmánybíróságra.
- [19] Az indítványozó, mint a választási kampányban jelölő szervezet, jogosultnak és érintettnek minősül, a Győri Ítéltábla az indítványozó által benyújtott felülvizsgálati kérelem alapján hozta meg végzését. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek.

- [20] Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az indítványozó alkotmányjogi panaszában egyaránt megjelölte az Abtv. 26. § (1) bekezdését és 27. §-át, azonban az indítvány kizárólag a Győri Ítéltábla végzésének alaptörvény-ellenességét állítja, és kizárólag erre vonatkozóan tartalmaz érvelést. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt ezért az indítvány tartalmának megfelelően, az Abtv. 27. §-a keretei között bírálta el.
- [21] Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont, 51. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdése, 2. cikk (1) bekezdése és 28. cikke nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazza, ennek megfelelően ezen cikke állított sérelme nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét sem [az R) cikk (2) bekezdésére és a 2. cikk (1) bekezdésére együttesen például: 3381/2018. (XII. 5.) AB végzés, Indokolás [7], a 28. cikke például: 3152/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [19]]. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.
- [22] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz önálló, alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes a XV. cikk (2) bekezdésével és a XXIII. cikk (1) bekezdésével. Az indítványozó ezen Alaptörvényben biztosított jogokkal összefüggésben nem a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességét állítja, hanem a véleménye szerint választási iratoknak minősülő dobozok és összesítők jogszabály- és végső soron alaptörvény-ellenesnek tartott megsemmisítését sérelmezi, mely kérdések egyébiránt kétségtelenül jelentőséggel bírhatnak a választás eredményének megállapításával összefüggésben. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretei között ugyanakkor kizárólag a támadott bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálatára rendelkezik hatáskörrel, a Győri Ítéltábla támadott végzésével összefüggésben pedig nem azt a kérdést kell az Alkotmánybíróságnak megítélnie, hogy a választási iratokra vonatkozó szabályokat kellett volna-e alkalmazni a dobozokra és összesítőkre. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz a XV. cikk (2) bekezdésével és a XXIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelményt.
- [23] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja [3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]].
- [24] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével összefüggésben alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésnek tekinthető a Ve. 225. §-a alapján a fellebbezésben és a bírósági felülvizsgálati kérelemben megjelölhető új tények és bizonyítékok terjedelme a megelőző választási bizottsági eljáráshoz és határozathoz képest. Csak ezen alapvető alkotmányjogi kérdés megválaszolásával állapítható meg, hogy a támadott bírói döntés, amely a Ve. 225. §-ára hivatkozással nem tartotta érdemben vizsgálhatónak az indítványozó elsődleges felülvizsgálati kérelmét, sérti-e az indítványozó XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése szerinti Alaptörvényben biztosított jogait.
- [25] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 31. § (6) bekezdését alkalmazva, külön befogadási eljárás mellőzésével, érdemben bírálta el.

IV.

- [26] Az alkotmányjogi panasz nem megalapozott.
- [27] 1. Az alkotmányjogi panasz szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmére vezet a Győri Ítéltábla azon jogértelmezése, mely szerint a Ve. 225. §-a alapján új tények és új bizonyítékok megjelölésének lehetősége kizárólag a támadott határozat által elbírált eredeti tényállás szerinti jogsértés alátámasztására szolgáló tényekre és bizonyítékokra vonatkozik, melyeknek oksági kapcsolatban kell állniuk a korábbi fellebbezés tárgyával. A Ve. 225. §-a ugyancsak nem teszi lehetővé az ítéltábla álláspontja szerint, hogy az indítványozó olyan jogsértésre hivatkozzon, amely nem volt a felülvizsgálat tárgyát képező választási bizottsági eljárás tárgya, és olyan intézkedés megtételét sem kérheti, amelyet a fellebbezés korábban nem tartalmazott. Az indítványozó érvelése szerint a Győri Ítéltábla álláspontja nyilvánvalóan nem felel meg sem a józan észnek, sem pedig a közjónak, és szükségtelenül, illetőleg aránytalanul kiüresíti a Ve. 225. §-ának alkalmazhatóságát.

- [28] 2. A Ve. 241. § (2) bekezdése értelmében a választási bizottság választás eredményét megállapító döntése ellen a szavazatszámoló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy pedig a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással lehet fellebbezést benyújtani. A Ve. 228. § (2) bekezdése értelmében a bírósági eljárásban a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó rendelkezéseit kell a Ve.-ben foglalt eltérésekkel alkalmazni. A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény 630. § (5) bekezdése értelmében, ahol jogszabály a polgári perrendtartásról szóló törvény közigazgatási perekre vonatkozó szabályainak alkalmazását rendeli, ott a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) szabályait kell alkalmazni.
- [29] 3. A Ve. a Kp. rendelkezéseire képest több eltérést is tartalmaz a bírósági felülvizsgálati eljárásra vonatkozóan. Ilyen eltérés, hogy a 222. § (1) bekezdése alapján lehetséges, hogy más-más kérelmezők nyújtsák be a kifogást, a fellebbezést, illetőleg a bírósági felülvizsgálati kérelmet, amennyiben a kérelmezők érintettsége megállapítható. A fellebbezés, illetőleg a bírósági felülvizsgálati kérelem alapján az eljáró választási bizottság, illetőleg bíróság a választási bizottság határozatának jogszerűségi felülvizsgálatát végzi, amely felülvizsgálat szempontjából nincs különös jelentősége annak, hogy a kifogást, a fellebbezést és a bírósági felülvizsgálati kérelmet azonos kérelmező nyújtotta-e be, amennyiben a vizsgálat tárgya azonos.
- [30] Amíg a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján a közigazgatási perrendtartás általános szabályaihoz képest lehetséges a kérelmezők körének kiterjesztő értelmezése, addig a Ve. 225. §-a a jogorvoslati kérelem tartalma vonatkozásában tartalmaz könnyítést. A Kp. 100. § (3) bekezdése értelmében a fellebbezésben új tény vagy bizonyíték előadására akkor van lehetőség, ha az az elsőfokú ítélet meghozatalát követően jutott a fellebbező fél tudomására, és elbírálása esetén reá kedvezőbb határozatot eredményezett volna. Ehhez képest a Ve. 225. §-a akként rendelkezik, hogy a fellebbezésben, illetőleg a bírósági felülvizsgálati kérelemben – a tudomásszerzés időpontjára való utalás nélkül – új tények és bizonyítékok is megjelölhetőek, ami a Kp. 100. § (3) bekezdésével összevetve szükségképpen azt jelenti, hogy a választási jogorvoslati eljárásban, éppen az alkalmazandó rendkívül rövid határidőkre tekintettel nincs annak jelentősége, hogy az új tény vagy bizonyíték mikor jutott a jogorvoslati kérelmet benyújtó fél tudomására.
- [31] A Ve. szerinti fellebbezési, illetőleg bírósági felülvizsgálati eljárás célja annak megállapítása, hogy a választási bizottságok eljárása és döntése megalapozott, jogszerű volt-e, a tényállás tisztázásának elsődleges terepe pedig a helyi, illetőleg területi választási bizottságok eljárása, és nem pedig a bírósági jogorvoslati eljárás. Választási eljárásban hosszadalmas bizonyítási eljárás ugyanakkor nem folytatható {21/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [44]}. A Ve. 225. §-a a Kp. rendelkezéseire képest nem megszorítást, hanem további könnyítést tartalmaz, mely kifejezetten azt a célt szolgálja, hogy az eljáró választási bizottságok, illetőleg bíróságok a lehető legteljesebb körben vizsgálhassák felül a választás eredményét megállapító döntéseket, anélkül azonban, hogy ez veszélyeztetné a választások jogerős eredménye rövid időn belül történő megállapításának igényét.
- [32] A Ve. 225. §-a kifejezetten csak új tények és új bizonyítékok megjelölését teszi lehetővé, melyből következő módon a felülvizsgálati kérelemnek egyebekben a felülvizsgálni kért határozat és az annak alapját képező kifogás, illetőleg fellebbezés keretei között kell maradnia. Új, korábban meg nem jelölt jogsértés, illetőleg korábban nem nevesített jogkövetkezmény esetén azonban az eljáró választási bizottságnak, illetőleg bíróságnak olyan kérdésben kellene állást foglalnia, amely kérdés a felülvizsgálni kért határozatban egyáltalán nem szerepel. Ilyen esetekben egyébként az új jogsértéssel kapcsolatos tény és bizonyíték sem „új” bizonyíték lenne, hiszen az nem kiegészítené a korábban megjelölt tényeket és bizonyítékokat, hanem azok helyébe lépve válna „a” tényé és bizonyítékká.
- [33] Az Alkotmánybíróság kiemeli: abban az esetben, ha a felülvizsgálati kérelemben kerülhetne sor új jogsértés megjelölésére, és új jogkövetkezmény alkalmazásának kérésére, melyet az eljáró bíróságnak érdemben el kellene bírálnia, alappal vetődhetne fel az ezt érdemben elbíráló bírói döntéssel szemben a jogorvoslat biztosításának kötelezettsége az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésével összefüggésben, hiszen ezen bírói döntés az új jogsértés, illetőleg új jogkövetkezmény megítélése szempontjából tartalmilag elsőfokú döntésnek minősülne.
- [34] 4. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a jogalkalmazói tevékenység során a jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {3325/2012.

(XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. A Győri Ítéltábla a Ve. 225. §-át a fentiek szerint az Alaptörvény által meghatározott értelmezési tartományon belül, az Alaptörvénnyel kifejezetten összhangban értelmezte.

[35] Mindezek alapján a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelme a támadott bírói döntéssel összefüggésben nem állapítható meg, ezért az Alkotmánybíróság az indítványt elutasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1794/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3324/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Gfv.VII.30.029/2019/7. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az IDOM 2007 Befektetési és Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: indítványozó) jogi képviselője (dr. Novák Tamás) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó az alkotmányjogi panasz benyújtását megelőző egyedi ügyben (a továbbiakban: alapper) felperesként vett részt. Az alappert egy azzal összefüggő, időben korábbi peres eljárás (a továbbiakban: előzményper) előzte meg. Ez utóbbinak lényege az, hogy az alapperben alperesként részt vett Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. (a továbbiakban: alperes) mint megrendelő vállalkozási szerződést kötött az IDOM 2000 Konzulens Kft.-vel mint vállalkozóval. A szerződés vagyonyilvántartó rendszer beszerzése és szoftverbevezetés, oktatás, support, adatmigrálás szolgáltatások nyújtására irányult. Az alperes a teljesítési határidő elmulasztásában megnyilvánuló súlyos szerződésszegésre hivatkozva 2010. augusztus 26-án elállt a szerződéstől, majd keresetet nyújtott be a vállalkozóval szemben, amelyben 1 248 415 274 Ft megfizetésére kérte kötelezni az alperest; követelését elsődlegesen a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. (a továbbiakban: Ptk.) elállásról szóló rendelkezéseire, másodlagosan hibás teljesítésre, harmadlagosan pedig – a *support* tevékenységgel összefüggésben – jogalap nélküli gazdagodásra alapította. Keresetét a Fővárosi Törvényszék elutasította; az ítélet indokolása szerint a vállalkozási szerződésben kikötött munkafolyamat három jól elkülöníthető fázisra volt bontható, amelyek közül az első kettővel kapcsolatosan megtörtént a teljesítés, ezért ezek tekintetében nincs helye elállásnak, a harmadik fázis pedig nem tárgya a pernek.
- [3] Az indítványozó 2011. november 27-én értékesítette az IDOM 2000 Konzulens Kft. jogutódjában, az IdomSoft Zrt.-ben (a továbbiakban: jogutód) fennálló részvényeit, majd 2015. július 23-án kelt levelében kártérítés megfizetésére szólította fel az alperest, ezt követően pedig keresetet nyújtott be, amelyben 1 587 000 000 Ft, valamint annak 2011. november 27-étől számított kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Követelését a Ptk. 339. § (1) bekezdésére alapította; álláspontja szerint az alperes elállása nem volt jogszerű, és e jogellenes magatartással okozati összefüggésben csökkent a jogutódban meglévő részvényeinek értéke, ezért azokat csak a piaci érték alatt tudta eladni.
- [4] A Fővárosi Törvényszék a keresetet elutasította. Ítéletének indokolása szerint az alperes nem valósított meg károkozó magatartást az elállással, az elállás gyakorlásának jogát ugyanis a törvény biztosítja a felek részére, így e törvényes jog gyakorlása nem tekinthető károkozásnak. A részvények értékének csökkenését illetően a törvényszék arra mutatott rá, hogy a jogutód az elállás napján még nem létezett, továbbá az előzményper kimenetele a részvények értékesítésének napján teljesen bizonytalan volt. Az elállás és a részvények értékének csökkenése között nem mutatható ki okozati összefüggés, az alperes kártérítési felelőssége így ebből az okból sem állapítható meg.
- [5] Az elsőfokú ítélet ellen az indítványozó fellebbezett; az ítéletet a Fővárosi Ítéletábrla helybenhagyta. Az ítéletábrla rögzítette, hogy a bírói gyakorlat értelmében a részvénytársaság részvényese a részvénytársasággal szerződéses vagy szerződésen kívüli jogviszonyban álló harmadik személlyel szemben is jogosult a szerződésen kívüli károkozásból eredő kártérítési igényt érvényesíteni. A konkrét esetben azonban nem látta bizonyítottnak az okozati összefüggés fennállását, mert a részvénytársaságnak kárt okozó valamely szerződésszegő magatartás önmagában rendszerint nem vezet szükségszerűen az általa kibocsátott részvények forgalmi értékének csökkenéséhez. A rendelkezésre álló bizonyítékokból nem tűnik ki, hogy a részvények értékesítésére az alperes elállása miatt került sor. Az alapperben benyújtott, az előzményperben született másodfokú részítélet – mint okirati

bizonyíték – nem bizonyítja azt, hogy az elállás a szerződés harmadik fázisa tekintetében jogellenes lett volna. Az indítványozónak az az állítása, hogy az alperes joggal való visszaélést valósított meg, csak a fellebbezésben lett előadva, ezért az nem volt érdemben vizsgálható.

- [6] Az indítványozó felülvizsgálati kérelme alapján a Kúria hatályában fenntartotta a jogerős ítéletet. Az indítványozó előadta, hogy a károkozó magatartás jogellenességét a kár mint eredmény önmagában megalapozza. Az alperes szakértőgárdája rendelkezik azzal a szaktudással, amelynek alapján az alperesnek látnia kellett volna előre azt, hogy az elállás eredményeképpen csökken a részvények értéke. Másodlagos felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok nem vizsgálták egy könyvvizsgáló cég jelentésére vonatkozó bizonyítási indítványát. Ítéletében a Kúria egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal, melyek szerint az alperes adott esetben szerződésszegőnek minősülő magatartása a felperes tekintetében nem feltétlenül minősül jogellenesnek, a részvények értékét számos tényező befolyásolhatja, továbbá nem nyert bizonyítást, hogy a részvények értékesítésére az elállás vagy az előzményper miatt került sor. A könyvvizsgáló cég jelentését illetően a Kúria arra mutatott rá, hogy az elsőfokú bíróság megkeresésére a titokgazda akként nyilatkozott, hogy a jelentésben foglaltakat üzleti titkot képeznek, majd a fellebbezésében nem hozott fel olyan érveket arra, hogy mely jogszabályok alapján lenne lehetőség a jelentésben foglaltak bizonyítékként történő figyelembe vételére.
- [7] 2. Az indítványozó az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasszal támadta a Kúria ítéletét – a Fővárosi Törvényszék és a Fővárosi Ítéltábla ítéletére kiterjedően –, és az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése, C) cikk (1) bekezdése, XII. cikk (1) bekezdése, XIII. cikk (1) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján kérte azok megsemmisítését. Álláspontja szerint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése szerinti jogállamiság egyik alapvető követelménye a jog kiszámíthatósága, a C) cikk (1) bekezdésének lényege pedig az egy hatalmi ágban történő túlzott hatalomkoncentráció megakadályozása. Az eljáró bíróságok ezeket megsértették, amikor önkényesen, alkotmányjogi felhatalmazás nélkül alakították a jog tartalmát és tévesen, kiterjesztően – így végső soron az indítványozó jogtalan hátrányát eredményezve – értelmezték az irányadó törvényeket. Az indítványozó pervesztessége – jogos vagyoni követelésétől történő elesése – az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogának alaptörvény-ellenes korlátozását okozta, továbbá sértette a XII. cikk (1) bekezdésében rögzített vállalkozáshoz való jogát is. Végül az eljáró bíróságok az Alaptörvény tisztességes eljáráshoz való jogot kikötő XXIV. cikk (1) bekezdésébe, illetve XXVIII. cikk (1) bekezdésébe ütköző módon helytelenül állapították meg azt, hogy nem áll fenn az okozatiság, illetve elmulasztották annak vizsgálatát, hogy az alperes törvény által megengedett magatartása – az elállás – nem sérti-e más jogát vagy jogos érdekét.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján mindenképp azt kellett vizsgálnia, hogy az indítvány megfelel-e a törvényben foglalt befogadási feltételeknek, és így alkalmas-e az érdemi elbírálásra. E vizsgálat során az alábbi következtetésekre jutott.
- [9] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező egyéb döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet akkor fordulhat alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz, ha a döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogait sérti. Az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdésében foglalt jogállamiság követelményére az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint csak a kellő felkészülési idő hiányával, valamint a visszaható hatály tilalmával összefüggésben alapítható alkotmányjogi panasz {3268/2012. (X. 4.) AB végzés, Indokolás [14]–[17]}. Ilyen hivatkozást a panasz nem tartalmaz. Az Alaptörvény C) cikk (1) bekezdése a hatalom megosztásának elvét jelöli meg a magyar állam működésének alapjaként, ebből azonban Alaptörvényben biztosított, alkotmányjogi panasz útján érvényesíthető jog szintén nem vezethető le {3149/2019. (VI. 26.) AB határozat, Indokolás [23]}. E rendelkezések vonatkozásában ezért nem teljesült a panasz befogadásának az Abtv. 27. § a) pontja szerinti feltétele.
- [10] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadható be.
- [11] Az Alkotmánybíróság gyakorlata következetes abban, hogy a tényállás megállapítása és a jogszabályok értelmezése a bíróságok hatáskörébe tartozó feladat, melyet az Alkotmánybíróság nem vonhat magához, csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki, ellenkező esetben egyfajta „szuperbíróságként”, a meglévő melletti újabb hagyományos jogorvoslati fórumként járna el {ennek az elvnek a korai rögzítéséhez lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság feladata nem a tény-, illetőleg jogkérdések felülvizsgálata, hanem az, hogy az Alaptörvényben foglalt garanciákból fakadó minimumot számon kérje

a bíróságoktól. Az eljáró bíróságok reagáltak az indítványozó által előadott jogi érvekre és értelmezték a hivatkozott jogforrásokat, a jelen esetben pedig az indítvány nem mutat rá olyan alkotmányjogilag értékelhető körülményre, ami a hivatkozott alapvető jogok sérelmét valószínűsítene. Az a tény, hogy az indítványozóra nézve kedvezőtlen eredmény született, önmagában nem vet fel szükségszerűen alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet.

- [12] A jelen alkotmányjogi panasz egyértelműen az eljáró bíróságok ténymegállapításának és jogértelmezésének megváltoztatására irányul: a benne foglalt gondolatmenet alapja az, hogy a bíróságok helytelen – kiterjesztő, illetve az indítványozó álláspontja szerint a jogállamiság kereteit túlfeszítő – jogértelmezést végeztek, ami az Alaptörvény sérelméhez vezetett. Ugyanakkor a támadott ítéletekben kifejtésre kerül, mely kérdéseket tartották a bíróságok eldöntendőnek az ügy elbírálásához – nevezetesen: történt-e károkozó magatartás, illetve az okozati összefüggésben áll-e az állított kárral –, és azokat az irányadó anyagi jogi szabályokra hivatkozva, a megítélésük szerint irányadó bizonyítékokra támaszkodva megválaszolják. Az Alkotmánybíróság ezt a mérlegelést nem bírálhatja felül, a panasz pedig nem mutat rá olyan körülményre, amely arra engedne következtetni, hogy – követelésének pusztá elutasításán túl – a bíróságok tisztességtelenül jártak el az indítványozóval szemben, és ez a tisztességtelenség az Alaptörvényben foglalt tisztességes bírósági eljáráshoz való jog értelmezési körébe tartozik. Az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadási feltételek ezért nem teljesültek.
- [13] Az Alkotmánybíróság utal rá, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot tartalmazza, ennek értelmében a tisztességes eljárás követelményeinek a hatósági eljárásban is meg kell jelennie {3223/2018. (VII. 2.) AB határozat, Indokolás [28]–[29]}, ez az alapjog azonban különbözik a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogtól, amelyet az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tartalmaz. A tisztességes hatósági eljáráshoz való jog a jelen panasz vonatkozásában nem alkalmazható, mert az alapper bíróságok előtt folyt.
- [14] Az Alkotmánybíróság értelmezésében az „alapjogként védett tulajdon tartalmát a mindenkori (alkotmányos) közjogi és magánjogi korlátokkal együtt kell érteni” {20/2014. (VII. 3.) AB határozat, Indokolás [154]}, ezért önmagában az, hogy a bíróság nem tartotta jogilag megalapozottnak az indítványozó kárigényét, nem eredményez alkotmányos jogsérelmet. Emellett a vállalkozáshoz való alapjoggal összefüggésben sem mutat rá a panasz olyan körülményre, amely azt támasztja alá, hogy a bíróságok az Alaptörvény sérelmének gyanúját felvető módon korlátozták az indítványozót abban, hogy vállalkozási tevékenységet folytasson; e szabadsággal nincs alkotmányos összefüggésben annak ténye, hogy az indítványozó a részvényeit – bármely okból – az általa kívánatosnak tartott ár alatt adja el. Mindezek miatt sem az Alaptörvény XII. cikk (1) bekezdésével, sem a XIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem merült fel a panasz befogadását indokoló, az Abtv. 29. §-a szerinti körülmény.
- [15] 4. Tekintettel arra, hogy az indítvány részben nem vetett fel alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, illetve nem mutatott rá a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességre, részben pedig nem felelt meg az egyéb törvényi feltételeknek, azt az Alkotmánybíróság – az Abtv. 56. § (3) bekezdésére figyelemmel – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1000/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3325/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.K.33.335/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítására és alkalmazási tilalom kimondására irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó személyesen eljárva az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdésére, valamint 27. §-ára alapított alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybírósághoz, melyben kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.K.33.335/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, valamint a felsőoktatási felvételi eljárásról szóló 423/2012. (XII. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Fkr.) 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és alkalmazásának kizárását.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló peres eljárásban megállapított tényállás szerint az indítványozó (aki az alapügy felperese, a továbbiakban: felperes) jelentkezési kérelmet nyújtott be az Oktatási Hivatalhoz (a továbbiakban: alperes) a 2018. évi felsőoktatási pótfelvételi eljárásban. Jelentkezési helyként a DE-ÁJK igazságügyi igazgatási ALK szakot jelölte meg kérelmében. Az alperes a 2018. augusztus 24. napján kelt besorolási határozatában (a továbbiakban: határozat) a felperest az általa megjelölt jelentkezési helyre nem sorolta be, mivel számított pontja nem felelt meg a jogszabályi minimum pontszámnak. A határozat ellen a felperes keresetet terjesztett elő, amelyben a határozat megváltoztatását, avagy megsemmisítését kérte. Meglátása szerint az alperes pontszámítási hibát vétett, hiszen számításai szerint összpontszáma – a fogyatékosági többletpontokkal együtt – 287 pont, ami meghaladja a 283 pontos felvételi ponthatárt.
- [3] A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a támadott 39.K.33.335/2018/14. számú ítéletével a keresetet elutasította, megállapítva, hogy a közigazgatási hatóság jogszabályszerűen járt el, amikor a fogyatékosági többletpontszámokat számításán kívül hagyta, így a határozat nem sérti az Fkr. 14. §-át, továbbá megállapította, hogy nem sérült az indítványozó tanuláshoz és művelődéshez való joga sem.
- [4] Az indítványozó ezt követően terjesztette elő az Abtv. 26. § (1) bekezdése, valamint a 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszát, amelyben kérte az Fkr. 23. §-a alaptörvény-ellenességének megállapítását és az alkalmazási tilalom kimondását, valamint a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 39.K.33.335/2018/14. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó az ítélet, valamint a támadott jogszabályi rendelkezés alaptörvény-ellenességét az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdése, a XI. cikk (1)–(2) bekezdései, a XXIV. cikk (1) bekezdése valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmére hivatkozással állította. Indokolása szerint a felvételi eljárásban a felvételhez szükséges többletpontok megszerzését az Oktatási Hivatal több éven keresztül nem biztosította, ezzel megakadályozva „az emberek felsőfokú tanuláshoz való jogát”, köztük az indítványozó e jogát is. Azzal pedig, hogy a bíróság egyetértett az Oktatási Hivatal döntésével, megakadályozta, hogy az indítványozó felsőfokú tanulmányokat folytasson.
- [5] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján jelen ügyben tanácsban jár el. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében az Alkotmánybíróság elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról dönt, ennek során a tanács megvizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 26–27. §-ok szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. Az Abtv. 56. § (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a befogadás

visszautasítása esetén a tanács rövidített indokolással ellátott végzést hoz, amelyben megjelöli a visszautasítás indokát.

- [6] 3. Az Alkotmánybíróság fenti vizsgálata eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz – az alábbi okokra tekintettel – nem fogadható be.
- [7] 3.1. Az Alkotmánybíróság elsőként az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz indítványt vizsgálta.
- [8] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítványozó határidőn belül nyújtotta be az indítványt. Az indítványozó a bírósági eljárásban félként vett részt, így érintettsége és jogosultsága a támadott határozattal összefüggésben megállapítható, úgyszintén az is, hogy jogorvoslati lehetőségét kimerítette. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjaiban támasztott feltételeknek az alábbiak szerint felel meg. Az indítvány az Alkotmánybíróság hatáskörére és az indítványozó jogosultságára vonatkozó hivatkozást tartalmaz, megjelöli továbbá az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a sérelmezett bírói döntést és kifejezetten kéri a bírói döntés megsemmisítését.
- [9] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor megállapítja, hogy az Alaptörvény X. cikk (1) bekezdésére vonatkozóan az indítvány nem teljesíti a határozott kérelem feltételeit, ugyanis nem tartalmaz értékelhető, az Alaptörvény XI. cikke sérelmétől elkülönülő indokolást arra nézve, hogy a bíróság döntése a X. cikk (1) bekezdésében biztosított jogát miért és mennyiben sérti.
- [10] Hasonlóképpen az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése tekintetében sem tartalmaz a panasz az Alaptörvény XXVIII. cikke (1) bekezdésétől elkülönült, alkotmányjogilag értékelhető indokolást, így a kérelem határozottsága ezen indítványi elem tekintetében sem áll fenn.
- [11] Mivel az indítvány az Alaptörvény két fenti rendelkezésére alapított részében az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjában foglalt, a határozott kérelemre vonatkozó feltételeknek nem felel meg, így ezek tekintetében az nem volt vizsgálható.
- [12] Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság további tartalmi feltételeiként nevesíti, hogy a panasznak a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést kell tartalmaznia.
- [13] Ezért az Alkotmánybíróság megvizsgálta, hogy az Abtv. 27. §-ára alapított alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése, valamint XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét állító része megfelel-e a befogadhatóság ezen feltételeinek.
- [14] Az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdése valamennyi magyar állampolgár számára biztosítja a művelődéshez való jogot, melyet – annak (2) bekezdése alapján – az állam többek között a közművelődés kiterjesztésével és általánossá tételével, az ingyenes és kötelező alapfokú, az ingyenes és mindenki számára hozzáférhető középfokú, valamint a képességei alapján mindenki számára hozzáférhető felsőfokú oktatással biztosítja.
- [15] A felsőfokú oktatásban való részvétel az Alaptörvény XI. cikkében rögzített művelődéshez való jogból következik, ugyanakkor e jog gyakorlása feltételekhez kötött, erre utal a XI. cikk (2) bekezdése is, amikor kimondja, hogy a felsőfokú oktatás képességei alapján hozzáférhető mindenki számára, vagyis csak meghatározott feltételeknek való megfelelés mellett vehet részt valaki a felsőfokú oktatásban {3061/2017. (III. 31.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [16] Az Alaptörvény szövegéből következően tehát a felsőoktatási intézmények léte és működése az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésében rögzített alapjog intézményi garanciája. Abból, hogy az Alaptörvény a felsőoktatáshoz való hozzáférést a „képesség alapján” biztosítja, az következik, hogy a felvételi szabályozás nem lehetetleníti el a megfelelő képességgel rendelkező személy művelődéshez való jogának érvényesíthetőségét [vö. 79/1995. (XII. 21.) AB határozat, ABH 1995, 399, 407.; 635/B/2007. AB határozat, ABH 2010, 2352, 2354.].
- [17] Önmagában az a körülmény, hogy az indítványozót az általa megjelölt jelentkezési helyre nem sorolták be, vagyis a kívánt felsőoktatási szakra nem nyert felvételt – feltéve, hogy a felsőoktatáshoz való jog végrehajtását szolgáló jogszabályoknak megfelelt a pontszámítás – nem jelenti a művelődéshez való jog sérelmét.
- [18] Az Alaptörvény XI. cikk (1)–(2) bekezdéseivel, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben előterjesztett indokolás csak a vélt jogszabálysértést hangsúlyozta, az indítványozó kifogásai, tartalmukat tekintve, az indítványozó számára kedvezőtlen jogszabály-értelmezési kérdésekre irányulnak. Releváns, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, sem bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet így az indítványozó az Alaptörvény XI. cikk (1) bekezdésének, valamint a XXVIII. cikk (1) bekezdésének rendelkezéseivel összefüggésben nem állított, az indítványozó azokra nézve kizárólag szakjogi, jogszabály-értelmezési kérdéseket vetett fel.

- [19] Az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza: „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki” {3325/2012. AB végzés, Indokolás [14]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Önmagában tehát az, hogy a bíróság az indítványozóétól eltérő jogi álláspontot foglalt el, még nem eredményezi az eljárás tisztességtelenségét. „[A] tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13], [14]; 3079/2015. (IV. 23.) AB végzés, Indokolás [29]}.
- [20] „Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit [...] akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz” {3119/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [22]; 3031/2016. (II. 23.) AB végzés, Indokolás [19]}.
- [21] Megjegyzi továbbá az Alkotmánybíróság, hogy az indítványozónak az alkotmányjogi panaszában felvetett kifogásait (ideértve az Alaptörvény X. és XI. cikkeivel összefüggésben felvetett kifogásait) a kereseti kérelem korábban már tartalmazta, és azt a bíróság – összhangban az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésében foglalt kötelezettségével – döntése meghozatala során részletesen vizsgálta, azokra vonatkozó érveit indokolásában egyenként kifejtette, megválaszolta.
- [22] 3.2. Az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panasz Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti részével kapcsolatban az alábbiakat állapította meg.
- [23] Az Abtv. 26. § (1) bekezdés a) pontja értelmében alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz az az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet, akinek az ügyben folytatott bírósági eljárásban alaptörvény-ellenes jogszabály alkalmazása folytán az Alaptörvényben biztosított jogának sérelme következett be. A befogadhatóság feltételeinek vizsgálata során az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a fentiekben már vizsgált érintettség, jogosultság és a jogorvoslat kimerítése feltételei mellett {amelyek fennállását az Alkotmánybíróság jelen végzése indokolásának 3.1. pontjában (Indokolás [7] és köv.) már megállapított} az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszra nézve vizsgálnia kellett az Abtv. 29–31. §-ok szerinti feltételek fennállását is.
- [24] Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a Fkr. 23. §-ára vonatkozó indokolása a sérülni vélt alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben nem tartalmazott releváns alkotmányossági érvelést, az indítvány nem fejt ki, hogy a szabályozás pontosan hogyan, milyen módon valósítja meg a kifogásolt alaptörvényi rendelkezés sérelmét.
- [25] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az említett kérelem indokolás hiányában nem felel meg a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében írt követelményének, annak elbírálására ezért nincs lehetőség. Az indítványban ugyanis kifejezetten meg kellett volna jelölni, hogy a konkrét jogszabályi rendelkezés az Alaptörvény megjelölt rendelkezéseit miért sérti {34/2014. XI. 14.) AB határozat, Indokolás [212]}.
- [26] 4. Az Alkotmánybíróság mindezekre tekintettel az Abtv. 27. §-a és az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt – miután az nem felelt meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) és e) pontjaiban foglaltaknak –, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontjai alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (2) és (3) bekezdéseire, visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/428/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3326/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

1. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 869. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.
2. Az Alkotmánybíróság a Kúria Bfv.II.513/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz, melyben a Kúria 2019. május 16-án meghozott Bfv.II.513/2019/2. számú végzése, a Zalaegerszegi Megyei Bíróság 2011. január 21-én meghozott Bf.548/2010/7. számú ítélete, és a Zalaegerszegi Városi Bíróság 2010. szeptember 7-én meghozott 17.B.806/2009/88. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Álláspontja szerint a támadott ítéletek ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével. Az indítványozó indítványa kiegészítésében az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 869. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését is indítványozta, álláspontja szerint ugyanis a támadott rendelkezés ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) és XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejtette, hogy ügyében – figyelemmel az Alkotmánybíróság 21/2016. (XI. 30.) AB határozatában megállapított alkotmányos követelményre – másodfokon kizárt bíró járt el, ami ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező pártatlanság követelményével. A támadott jogszabályi rendelkezés – mely szerint a „14. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazása során a törvényszék másodfokú tanácsának tagjaként eljáró bíró a 2016. november 30. után indult büntetőeljárásokban minősül kizártnak” – pedig lehetővé teszi, hogy egy meghatározott időszakban az alkotmányos követelménnyel ellentétben szintén eljárhasson a kizárt bíró, ami a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogon túl a törvény előtti egyenlőség követelményével is ellentétes.
- [3] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 50. § (1) bekezdése és az Ügyrend 5. § (1) bekezdése alapján tanácsban jár el az ügyben. Az Abtv. 56. § (1) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság először az alkotmányjogi panasz befogadásáról dönt, melynek során az eljáró tanács vizsgálja, hogy az indítvány megfelel-e az alkotmányjogi panasz befogadhatóságára vonatkozó törvényi követelményeknek.
- [4] 2.1. Az indítványozó az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján a Be. 869. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését indítványozta, álláspontja szerint ugyanis a támadott rendelkezés ellentétes az Alaptörvény XV. cikk (1) és XXVIII. cikk (1) bekezdésével. Az Abtv. 26. § (1) bekezdése alapján ugyanakkor kizárólag akkor lehet alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz fordulni, ha az ügyben folytatott bírósági eljárásban alkalmaztak alaptörvény-ellenes jogszabályt, a konkrét felülvizsgálati eljárásban ugyanakkor erre nem került sor. A Kúria döntését a Be. 652. § (6) bekezdésére alapozta, mely szerint minden jogosult csak egyszer nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 649. § (3)–(5) bekezdésén alapul, azonban a felülvizsgálati indítványban utóbbiakra nem hivatkoztak. A Be. 656. § (4) bekezdése szerint pedig az ugyanazon jogosult által ismételtelen előterjesztett, illetve az azonos tartalommal ismételtelen előterjesztett indítványt a Kúria érdemi indokolás nélkül elutasíthatja. Megállapítható tehát, hogy az indítványozó által támadott jogszabályi rendelkezést nem alkalmazták, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *h*) pontja alapján visszautasította.

- [5] 2.2. Az Abtv. 52. §-a szerint az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia, mely értelmében az indítványozónak többek között meg kell indokolnia, hogy a sérelmezett bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Az indítványozó azonban hiánypótlási felhívást követően sem indokolta meg, hogy a sérelmezett kúriai végzés – mely az ismételt felülvizsgálati indítványt, benyújtásának törvényi kizártságára hivatkozással [Be. 652. § (6) bekezdés, 656. § (4) bekezdés] – miért ellentétes a tisztességes bírósági eljáráshoz való joggal. Az indítványozó a kúriai döntéssel összefüggésben arra hivatkozott, hogy az figyelmen kívül hagyta a bírák kizárásával kapcsolatos érveit és az Alkotmánybíróság gyakorlatát, amely azonban a felülvizsgálati eljárás érdemére tartozó kérdés, nem terjesztett elő ugyanakkor érvelést azzal összefüggésben, hogy a Kúria által felhívott törvényi rendelkezések ellenére miért volt alapjogsértő, hogy eleve le sem folytatták a felülvizsgálatot. Tekintettel arra, hogy mindezek alapján nincs lehetőség a kúriai döntés érdemi vizsgálatára, ezért az Alkotmánybíróság vizsgálata nem terjedhet ki az alsóbb fokú bíróságok döntésének vizsgálatára sem, azok jogerejét ugyanis a kúriai döntés nem érintette. Ebből fakadóan elkésettnek minősül Zalaegerszegi Megyei Bíróság 2011. január 21-én meghozott és jogerőssé vált Bf.548/2010/7. számú ítéletével szembeni alkotmányjogi panasz.
- [6] 3. Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *d)* és *h)* pontja alapján az alkotmányjogi panaszt visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Varga Zs. András s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Horváth Attila s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Pokol Béla s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szívós Mária s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1084/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3327/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.498/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője (dr. Petrik Ferenc) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. § (1) bekezdése alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az indítványozó panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.498/2019/2. számú végzése, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság 108/2019. (X. 22.) számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint a végzés és a határozat ellentétes az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, valamint a IX. cikk (3) és (4) bekezdésével.
- [3] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a bíróság végzésében és a választási bizottság határozataiban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [4] Tiszakerecseny Község Helyi Választási Bizottsága (a továbbiakban: HVB) 49/2019. (X. 13.) számú határozata megállapította, hogy a polgármester-választás érvényes és eredményes volt, és a szavazóköri jegyzőkönyv alapján megállapította a választás eredményét. A jegyzőkönyv szerint a megválasztott polgármester Bíró Zoltán (207 szavazattal) lett, míg az indítványozó 201 szavazatot kapott.
- [5] Az indítványozó kifogást terjesztett elő, amelyben egyrészt a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 350. § (1) bekezdésének sérelmére, másrészt a Ve. 2. § (1) bekezdésének sérelmére hivatkozott. Hivatkozása alapjául előadta, hogy egyes lakosok rágalmazták a választások előtti napokban, valamint hogy a másik polgármesterjelölt a választás előtti napokban közzétett szórólapján súlyos jogszabálysértéssel vádolta meg, ezzel rágalmazást követett el, ami alkalmas volt a választók döntésének befolyásolására.
- [6] A HVB 52/2019. (X. 17.) számú határozatában részben helyt adott a kifogásnak. Egyrészt megállapította a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)*, *b)*, *c)*, és *e)* pontjában foglalt alapelvek megsértését, és ezt azzal indokolta, hogy a HVB a „szóban forgó bizonyítékokat helytállónak találta, továbbá a Ve. alapelveinek megsértését olyan mértékűnek találta, hogy a polgármester-választás megismétlése mellett döntött”. A HVB a Btk. megsértésével kapcsolatos kifogást elutasította hatáskör hiányára hivatkozással.
- [7] A határozattal szemben a megválasztott polgármester fellebbezést terjesztett elő, amelyben a HVB határozatának megsemmisítését kérte a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)*, *c)* és *e)* pontjaiban írt alapelvek sérelmére hivatkozással. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 108/2019. (X. 22.) számú határozatával a fellebbezésnek helyt adott, a HVB támadott határozatát megváltoztatta, és az indítványozó kifogásait elutasította. A TVB határozatában hivatkozott a Ve. 43. § (1)–(2) és (5) bekezdésére, a 46. § *da)* pontjára, valamint a 212. § (2) bekezdés *b)* pontjára, és megállapította, hogy az indítványozó mint kifogást tevő sem ebben az ügyben, sem egy korábbi, a TVB által a 87/2019. (X. 18.) számú határozatban elbírált kifogásában a jogsértő cselekedetek elkövetését bizonyítékkal nem támasztotta alá. A HVB határozatának indokolása nem tartalmazza sem azt, hogy milyen tényállást állapított meg, sem azt, hogy annak alapjául milyen bizonyítékokat fogadott el. A HVB határozatát a Btk. 350. § (1) bekezdésének sérelmére alapított kifogást elbíráló részében a TVB határozata helyben hagyta.
- [8] A TVB határozatával szemben az indítványozó felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Ve. 222. § (1) bekezdése alapján jogszabálysértésre hivatkozással, amely szerint sérült a Ve. 2. § (1) bekezdés *a)*, *b)*, és *e)* pontja, a 43. § (1) bekezdése, a 231. §-a, valamint a 241. § (2) bekezdés *a)* és *b)* pontja. A Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.498/2019/2. számú végzésével a TVB határozatát helybenhagyta. A bíróság döntése szerint a TVB eleget tett a tényállás

tisztázási kötelezettségének és megalapozottan változtatta meg a HVB döntését. Indokolásában hivatkozott arra, hogy a Ve. alapján a jogszabálysértés bizonyítékait elő kell adni, nem elég azokat megjelölni. A bíróság álláspontja szerint az indítványozó által a felülvizsgálati kérelemhez csatolt tanúnyilatkozat nem tartalmaz bizonyítékot arra vonatkozóan, hogy bárki is megsértette volna a választási eljárás alapelveit, szabályait. Az a nyilatkozattevő vélelmeit tartalmazza, bizonyíték nélkül.

- [9] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és alkotmányjogi panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.498/2019/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mert ellentétesnek tartja Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével, valamint IX. cikk (3) és (4) bekezdésével.
- [10] Az indítványozó előadta, hogy az alaptörvény-ellenességet az okozta, hogy a megválasztott polgármester szórólapján tett kijelentések túlmutattak a szabad politikai véleménynyilvánítás keretein, továbbá alkalmasak voltak a választások eredményének befolyásolására. Az Alaptörvény IX. cikk (3) bekezdésének sérelmével összefüggésben hivatkozott a 3107/2018. (IV. 9.) számú AB határozatra és az 1/2015. (I. 16.) AB határozatra, az állítva, hogy ezen alkotmánybírósági döntéseket sérti a bíróság indítvánnyal támadott végzése.
- [11] 2. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az Alkotmánybíróság ezért tanácsban eljárva mindenekelőtt azt vizsgálta meg, hogy az alkotmányjogi panasz megfelel-e a törvényben előírt befogadhatósági feltételeknek.
- [12] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [13] Az indítványozó határidőben megküldött alkotmányjogi panaszában megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit, a támadott bírói döntést, továbbá a kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, valamint jogosultsága és érintettsége egyértelmű, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő alkotmányjogi panaszát.
- [14] Az indítványban kifejtett érvelés nem tartalmaz értékelhető indokolást az Alaptörvény indítványozó által hivatkozott rendelkezéseivel kapcsolatban. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint pedig az indokolás hiánya az ügy érdemi elbírálásának akadálya {lásd pl.: 3058/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [11]; 3245/2016. (XI. 28.) AB végzés; Indokolás [10], [13]}.
- [15] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésével – benne a diszkrimináció tilalmára vonatkozó téves hivatkozással – és az Alaptörvény IX. cikk (4) bekezdésével összefüggésben semmilyen érvelést nem adott elő. Az Alaptörvény IX. cikk (3) bekezdésének sérelme kapcsán is csupán két korábbi alkotmánybírósági döntésre hivatkozott – melyek közül az egyik döntés alapja az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének sérelme volt, a másik elutasította az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdésének és a IX. cikk (4) bekezdésének sérelmére hivatkozó indítványt – és arra, hogy a bíróság végzése ezekkel ellentétes. Az indítványozó nem fejtette ki, hogy miben látja az Alaptörvény hivatkozott rendelkezésének sérelmét az általa támadott bírói döntéssel összefüggésben. Az a felvetése, hogy a szabad politikai véleménynyilvánítás keretein túlmutatott az ellenérdekű fél magatartása, nem teljesíti a bírósági döntésben rejlő alaptörvény-ellenesség indokolásának kritériumát.
- [16] 3. A fentiek alapján az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 27. §-ában és 52. § (1) bekezdésében foglalt befogadhatósági feltételeknek. Erre tekintettel az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (3) bekezdése, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1792/2019.

• • •

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3328/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.449/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó magánszemély jogi képviselője útján (dr. Szalanics László egyéni ügyvéd) az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a, valamint a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (a továbbiakban: Ve.) 233. §-a alapján alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] 2. Az indítványozó panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20. 449/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte az Alkotmánybíróságtól. Az indítványozó álláspontja szerint a támadott bírói döntés az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésében, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésében biztosított jogának sérelmét okozta.
- [3] Az alkotmányjogi panasz előzményei – a bíróság végzésében és a választási bizottság határozataiban megállapított tényállás és az indítványozó előadása alapján – a következőképpen foglalhatók össze.
- [4] Az indítványozó a 2019. évi általános helyi és nemzetiségi önkormányzati választásokon polgármesterjelöltként vett részt és 2019. október 15-én a Ve. 208. §-a alapján kifogást terjesztett elő az Ajaki Választási Bizottságnál (a továbbiakban: HVB) arra tekintettel, hogy állítása szerint egyes választópolgároknak anyagi juttatást ígértek és adtak a szavazatukért, így sérültek a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–c) és e) pontjaiban foglalt választási alapelvek. A kifogást a HVB a 40/2019 (X. 16.) számú határozatával érdemi vizsgálat nélkül elutasította. A kérelmező fellebbezése alapján eljáró Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területi Választási Bizottság (a továbbiakban: TVB) 110/2019. (X. 22.) számú határozatával a HVB határozatát megváltoztatta, az indítványozó fellebbezését érdemben elbírálta és bizonyítottság hiányában elutasította. Az indítványozó a TVB ezen határozatával szemben bírósági felülvizsgálat iránti kérelmet nem terjesztett elő.
- [5] Az indítványozó 2019. október 16-án újabb kifogást nyújtott be a HVB-hez. Ebben az indítványozó az általa állított jogsértések megállapítását, az egyéni képviselők és polgármester választás eredményének megsemmisítését és a választás megismétlését kérte. Állítása szerint ellenfele és annak támogatói több választópolgárt megfélemlítettek, akadályozták őket szavazójoguk gyakorlásában; továbbá közvetlenül a szavazókörök bejáratánál kampányoltak a kettős állampolgárok szavazati joga ellen; sérelmezte, hogy állítása szerint több választópolgárhoz annak ellenére nem jutott el a mozgóurna, hogy annak használatát a HVB számukra engedélyezte; utalt arra, hogy ellenfele és annak hozzátartozója, valamint támogatói jogellenesen korlátozták a választási szervek munkáját, így azok nem tudták ellátni a Ve. 14. § (1) bekezdésében foglalt feladataikat; valamint hogy az egyik szavazókörben 30 perccel később kezdődött meg a szavazás, így több választópolgár nem tudott élni a választójogával. Mindezek hivatkozása szerint a Ve. 2. § (1) bekezdés a)–c) és e) pontjaiban foglalt választási alapelvek, valamint a 143. § (1) bekezdés b) pontjának sérelmét eredményezték. Állításai alátámasztására az indítványozó Facebook képernyőfotókat, fénykép- és videofelvételeket, valamint okirati bizonyítékokat csatolt.
- [6] A HVB a 41/2019. (X. 17.) számú határozatával elutasította az indítványozó kifogását, azzal, hogy az okirati bizonyítékként csatolt nyilatkozatok többségét a nyilatkozattevők nem anyagi és büntetőjogi felelősségük tudatában, nem két tanú jelenlétében tették meg; a mozgóurna szavazás hiányosságai kapcsán a kifogásban név szerint megjelölt személy tekintetében pedig a kérelem feldolgozása kapcsán elírás történt, amelynek észlelését követően a HVB megtette a szükséges lépéseket, hogy egy újabb – helyesen kitöltött – kérelem útján a hibát elhárítsa, amire aztán a kérelmező téves eljárása következtében, a HVB ezen körülményre történt ismételt figyelmeztetése ellenére végül újabb kérelem hiányában nem került sor. Egyebekben pedig utalt rá, hogy

a szavazás napján rendkívüli eseményekről nem kapott jelzést, a HVB és a helyi választási iroda a feladatát zavartalanul ellátta, az eredményhirdetés pedig nyilvános volt, amelyen a polgármesteri hivatalba belépve bárki részt vehetett.

- [7] Az indítványozó a HVB 41/2019 (X. 17.) számú határozatával szemben fellebbezést nyújtott be arra hivatkozással, hogy a HVB nem tárta fel a tényállást, nem bírálta el minden, a kifogásában említett jogsértést, nem értékelte az általa benyújtott bizonyítékokat, így jogsértő döntést hozott. A TVB a 113/2019. (X. 17.) számú határozatával helybenhagyta a HVB határozatát, és a fellebbezést elutasította.
- [8] Az indítványozó az általa jogszabálysértőnek tekintett TVB határozattal szemben felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a Ve. 223. §-ára hivatkozással. A Debreceni Ítéltábla Pk.II.20. 449/2019/3. számú végzésével a TVB határozatát részben megváltoztatta és megállapította, hogy „az Ajak településen 2019. október 13-án lezajlott polgármester választás során megsértették a Ve. 169. §-át azzal, hogy a 3. számú szavazókörben 6 óra helyett csak 6 óra 30 perctől lehetett szavazni”. Az ítéltábla a TVB határozatának a felülvizsgálati kérelemmel érintett részét egyebekben helybenhagyta. Kifejtette, hogy az indítványozó által csatolt, időpontokat is kijelző videofelvételek alapján megállapítható volt, hogy – a szavazókör jegyzőkönyvében foglaltakkal szemben – a 3. számú szavazókörben 6 órakor nem kezdődött meg a szavazás, ezért a választópolgárok a bejárat előtt gyülekeztek egészen 6 óra 30 percig, ekkor kezdődött meg ténylegesen a voksolás; erre tekintettel a Ve. 218. § (2) bekezdés a) pontja alapján megállapította a Ve. 169. §-ának sérelmét. Mivel a bíróság a két videofelvétel alapján egyértelműen megállapíthatónak tartotta, hogy az említett 30 percben egyetlen megjelent választópolgár sem hagyta el az épületet, ezért arra a jogi álláspontra helyezkedett, hogy a késedelem ellenére „egyetlen szavazat sem veszett el”, így a jogsértés a polgármester-választás eredményét sem befolyásolhatta; erre tekintettel a bíróság álláspontja szerint a választás eredményének megsemmisítésére és megismétlésére irányuló felülvizsgálati kérelem sem foghatott helyt.
- [9] A bíróság a választópolgárok megfélemlítésével, a jogsértő kampánytevékenységgel, a mozgóurnás szavazás hiányosságaival és a választási szervek tevékenységének akadályozásával kapcsolatos indítványozói érveket – a rendelkezésre álló bizonyítékokat értékelve – nem találta megalapozottnak. Ezzel kapcsolatban kitért arra, hogy az indítványozó által felvetett esetleges jogsértések egy része olyan körülmény, tény állítására vonatkozik, amelyeket a választások törvényes rendben történő lebonyolításáért felelős választási szerveknek (HVB, helyi választási iroda, szavazatszámoló bizottság, a továbbiakban: SZSZB) a helyszínen észlelniük és az általuk aláírt jegyzőkönyvben rögzíteniük kellett volna, azonban egyik jegyzőkönyv sem tartalmazott ilyen utalást; az indítványozó által előadott jogsértésekkel kapcsolatban sem a választási szervek, sem a rendőrség felé nem érkezett az érintettek részéről panasz vagy feljelentés.
- [10] A bíróság döntésének indokolása szerint az indítványozó által állított jogsértések kapcsán az okirati bizonyítékok közül – tekintettel a választási szerv tagjainak törvényi kötelezettségeire is – a hitelesített jegyzőkönyveket kellett elsődlegesen figyelembe venni. A bíróság megítélése szerint az indítványozó nem nyújtott be olyan bizonyítékot, amelyek a jegyzőkönyvekkel ellentétes indítványozói állításokat a jegyzőkönyvekkel szemben is alátámasztották volna. Mivel az indítványozó állításaival ellentétes tartalmú jegyzőkönyveket azok az SZSZB tagok is aláírták, akik az indítványozó által csatolt okiratokban (nyilatkozatokban) utóbb egyes jogsértésekre utaló tartalmú nyilatkozatot tettek, a bíróság álláspontja szerint – arra tekintettel, hogy ilyen esetben a rendelkezéseket már a szavazás napján jelezniük és a szavazóköri jegyzőkönyvekben dokumentálniuk kellett volna – e dokumentumoknak nem tulajdonított a jegyzőkönyvben foglaltak megdöntéséhez elegendő bizonyító erőt. Az anyagi juttatás ellenében leadott szavazatok tekintetében pedig – a TVB jogi álláspontjával egybevágóan – a bíróság azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati eljárásban az ezzel kapcsolatos érvek érdemben nem voltak vizsgálhatóak, mivel azokkal kapcsolatban az indítványozó által előterjesztett kifogást a HVB 40/2019 (X. 16.) számú határozatával bírálta el, amelyet a TVB 110/2019. (X. 22.) számú határozatával helybenhagyott. Az indítványozónak ezzel szemben kellett volna felülvizsgálati kérelmet benyújtania, mivel azonban erre nem került sor, az e határozattal szembeni jogorvoslati határidőt nem hosszabbíthatta meg oly módon, hogy ugyan ezen jogsérelmeket más kifogással összefüggésben folyó bírósági eljárás tárgyává teszi. Erre tekintettel a bíróság megállapította, hogy az indítványozó esetleges szavazatvásárlásokkal kapcsolatos érvelésének az előtte folyó eljárásban történő érdemi elbírálására nem volt lehetőség.
- [11] Az indítványozó ezt követően fordult az Alkotmánybírósághoz, és alkotmányjogi panaszában a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20. 449/2019/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, mivel ellentétesnek tartja azt az Alaptörvény XXIII. cikk (1) bekezdésével, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel. Az indítvány részletesen ismerteti a fentebb kifejtett előzményeket, részletesen, az általa

megjelölt és a választási szervek, valamint a bíróság által elbírált jogsértésenként csoportosítva beidézi a támadott bírósági döntés indokolásában azokkal kapcsolatban tett megállapításokat. Az említett alapjogok sérelmére vonatkozó érvelésében az indítványozó – arra alapítottnak, hogy az eljáró bíróság a rendelkezésre bocsátott bizonyítékokat álláspontja szerint nem megfelelően értékelte, illetve vette figyelembe – ezeket a megállapításokat támadja. Kifejti, hogy ezek, a szerinte jogsértő, illetve jogsértéseket jóváhagyó megállapítások „érdemben befolyásolták a bírói döntést, hiszen a végzés [...] nem megfelelő következtetést levonva nem megfelelő szankciót alkalmaz. [A bíróság] [a]mellett foglal állást, hogy ezen jogszabálysértések nem hatottak ki az ügy érdemére, holott ezen jogsértések olyan súlyúak voltak, Alaptörvénybe ütközőek voltak, hogy csakis a választás megismétlésével lettek volna orvosolhatóak.” Az indítványozó utal rá, hogy a döntés ellentétes a bírói gyakorlattal is, arra tekintettel, hogy más bíróság más településen szintén okirati bizonyítékok alapján bizonyíthatónak látta a választói akarat anyagi ellenszolgáltatás fejében történő befolyásolását. Mindezek együttesen álláspontja szerint az említett Alaptörvényben biztosított jogai sérelmét eredményezték.

- [12] 3. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának formai és tartalmi feltételeit vizsgálja. Ezekkel kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [13] 3.1. Az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság formai feltételeinek [Abtv. 30. § (1) bekezdés, valamint 52. § (1b) bekezdés) a)–f) pont] az alábbiak szerint tesz eleget.
- [14] A Ve. 233. § (1) bekezdése szerint a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz a sérelmezett döntés közlésétől számított három napon belül nyújtható be az Alkotmánybírósághoz. A (2) bekezdés kimondja, hogy az Alkotmánybíróság a Ve. alapján, a választási szerv határozatával kapcsolatos jogorvoslati eljárásban hozott bírói döntés elleni alkotmányjogi panaszról az Abtv. 56. §-a szerint a beérkezésétől számított három munkanapon belül, a befogadott alkotmányjogi panaszról további három munkanapon belül dönt.
- [15] Az indítványozó határidőben megküldött alkotmányjogi panaszában megjelöli az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozó jogosultságát megalapozó törvényi rendelkezést, az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [XXIII. cikk (1) bekezdése, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdései], a támadott bírói döntést, a Debreceni Ítéltábla Pk.II.20.449/2019/3. számú végzését, tartalmaz az alaptörvény-ellenességre vonatkozó okfejtést, valamint kifejezett kérelmet a bírói döntés megsemmisítésére.
- [16] 3.2. Az Abtv. 56. § (2) bekezdése alapján az Alkotmánybíróság megvizsgálta az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt tartalmi feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29. § és a 31. § szerinti feltételeket.
- [17] Az Abtv. 27. §-ában meghatározott egyedi ügyben való érintettség megállapítható: az indítványozó, mint kérelmező az alkotmányjogi panasz benyújtásának alapjául szolgáló bírósági eljárásban, nyilvánvalóan érintettnek tekinthető.
- [18] Az indítványozó – érvelésének a szavazatvátsárlás(ok) megtörténtére utaló részét kivéve – jogorvoslati lehetőségeit kimerítette; további jogorvoslati lehetőség nem áll rendelkezésére, ezért a panasz az Abtv. 27. § b) pontjában és az Ügyrend 32. § (2) bekezdés b) pontjában foglalt követelményeknek eleget tesz.
- [19] Az Abtv. 29. §-a szerint az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Az Alkotmánybíróság erre tekintettel a befogadhatóság tartalmi feltételeivel összefüggésben az indítvánnyal kapcsolatban a következőket állapította meg.
- [20] Az indítványozó a sérülni vélt alapjogai sérelmét – azokon belül is elsősorban az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét – kizárólag a bizonyítékok bíróság általi értékeléséből és az alkalmazott jogkövetkezmények véleménye szerint nem megfelelő voltából vezette le. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdésében foglalt jogorvoslatihoz való joga, valamint a XXIII. cikk (1) bekezdésében rögzített passzív választójoga sérelmét is ezekkel, a tisztességes bírósági eljáráshoz való joga sérelme körében előadott érvekkel, végső soron pedig ezen alapjoga sérelmével hozta összefüggésbe. Az ezzel összefüggésben előadott érvek alapján ez véleménye szerint – a másik két alapjog szempontjából figyelembe vehető további érvek felhozatala nélkül – összességében, az eset összes körülményeire tekintettel a másik két említett alapjoga sérelmét is eredményezte.
- [21] Az Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján kizárólag az alkotmányossági szempontú felülvizsgálat során van jogköre a bírói döntést érdemben befolyásoló

alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére, a rendes bíróságok jogalkalmazásának, a bíróság rendelkezésére álló bizonyítékok mérlegelésének, az azokból levont (szak)jogi következtetéseknek és a mindezek alapján megválasztott jogkövetkezmények alkalmazhatóságának felülbírálatára azonban nincs hatásköre. Az Alkotmánybíróság töretlen gyakorlata alapján „a tényállás megállapítása, a bizonyítási eljárás, ezen belül is a bizonyítékok értékelése az eljáró bíróságok ítélkező tevékenységének részét képezi. Az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdése, valamint az Abtv. 27. §-a alapján azonban az Alkotmánybíróságnak nem feladata a konkrét jogvitákban való ítélkezés, kizárólag arra van hatásköre, hogy alkotmányossági szempontból vizsgálja felül az eléje tárt bírói döntést, és kiküszöböli az azt érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet {3315/2014. (XI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]; 3014/2015. (I. 27.) AB végzés, Indokolás [14]; 3029/2013. (II. 12.) AB végzés, Indokolás [16]}.” {Lásd pl.: 3247/2018. (VII. 11.) AB végzés, Indokolás [16]} Az Alkotmánybíróság ismételen rámutat arra, hogy „[s]em a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga [...] nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság« szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el” {elsőként lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}.

- [22] Ennek megfelelően „az Alkotmánybíróság nem vizsgálja [...], hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése, és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat. {3237/2012. (IX. 28.) AB végzés; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]} Az eljáró bíróság az indítványozó által támadott döntésében – annak indokolásából megállapíthatóan – az elért bizonyítékokat teljeskörűen figyelembe vette, és azokat értékelte, az ezzel kapcsolatos megállapításainak indokáról számot adott; az indítványozó kérelmének valamennyi eleme tekintetében állást foglalt, és mindezek alapján állapította meg az alkalmazandó – igaz, az indítványozó kérelmének csak részben helyt adó – jogkövetkezményeket. Mindezek alapján – a felülmérlegelés tárgyában kialakított töretlen gyakorlatának megfelelően – az Alkotmánybíróság nem tárt fel olyan körülményt, amely alkotmányossági szempontokon alapuló felülbírálat szükségességre utalt volna.
- [23] Mindezekre tekintettel az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az indítvány nem tartalmaz olyan érvet, amelyet alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként lehetne értékelni, vagy amely felvetné a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kérdését, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételnek.
- [24] 4. Mindezek alapján az Alkotmánybíróság megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz befogadására, mivel az nem felel meg az Abtv. 29. §-ában írott feltételeknek, nincs lehetőség. Az Alkotmánybíróság ezért a kérelmet az Abtv. 47. § (1) bekezdése, az 50. §-a és az 56. § (1)–(3) bekezdései, valamint az Ügyrend 5. § (1) és (2) bekezdései alapján eljárva, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1793/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3329/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.IV.22.218/2017/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó jogi képviselője útján (Dr. Galambos Károly Ügyvédi Iroda, képviseletében eljár: dr. Galambos Károly) alkotmányjogi panasszal fordult az Alkotmánybírósághoz.
- [2] Az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján benyújtott alkotmányjogi panaszában az indítványozó a Kúria Pfv.IV.22.218/2017/4. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és – az első- és másodfokú ítéletre is kiterjedő hatályú – megsemmisítését kérte Alaptörvény I. cikk (1) bekezdése, a II. cikke, a VI. cikk (3) bekezdése, a XIII. cikk (1) bekezdése, a XXIV. cikk (1) bekezdése, valamint a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdése sérelmére hivatkozással.
- [3] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó egy adatigénylővel közösen közérdekű adatigényléssel fordult az egyik önkormányzathoz. Az adatkezelő a közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről szóló 301/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. r.) alapján felhívta őket, hogy nyilatkozzanak, vállalják-e a közérdekű adatok közlésével felmerülő, összesen 680 Ft postaköltség megfizetését. Az adatigénylők sérelmesnek tartották a postaköltség megállapítását, és a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: NAIH) fordultak, majd miután a NAIH nem állapított meg jogsérelmet, a közérdekű adat kiadásával kapcsolatos költségtérítés megváltoztatása iránt pert indítottak. Érvelésük lényege az volt, hogy a vonatkozó jogszabályok alapján csak az igényelt adatokat tartalmazó dokumentumról készült másolat megküldéséért számítható fel postaköltség, egyszerű – másolatot nem tartalmazó – válaszlevélért azonban nem. Vitatták továbbá, hogy két levél postaköltségének a megtérítésére lennének kötelesek.
- [4] Az elsőfokú bíróság, a másodfokú bíróság, majd a felülvizsgálati jogkörben eljáró Kúria is egybehangzóan azt állapította meg, hogy az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény és a Korm. r. előírásaival összhangban került sor költségtérítés felszámítására, ugyanis a postai borítékba helyezett papír, amelyen a válasz szerepel, adathordozónak minősül. A költségtérítés összege szintén nem jogsértő, miután „két kérelmező volt, nem sértett jogszabályt, és egyáltalán nem minősül joggal való visszaélésnek a kétszeres postázási költség felszámítása az alperes részéről” (lásd: a Kúria Pfv.IV.22.218/2017/4. számú ítélete, Indokolás [13]).
- [5] Ezt követően fordult az indítványozó alkotmányjogi panasszal az Alkotmánybírósághoz. Egyrészt azzal érvel, hogy a közérdekű adatigénylési ügye elbírálása során a bíróságok nem az alapvető jogok védelmére vonatkozó kötelezettségük szem előtt tartásával jártak el [Alaptörvény I. cikk (1) bekezdés]. Másrészt az emberi méltósághoz való jog (Alaptörvény II. cikk) sérelmét állítja az indítványozó. Úgy véli, e jog sérelmét „törvénytelen jogalkalmazás”, illetve az indítványozó személyének „lekezelése”, az általa felhozott érvek kellő ellenérvek hiányában történő figyelmen kívül hagyása idézte elő. Harmadrészt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére (a tisztességes bírósági eljáráshoz való jogra) hivatkozással sérelmezi az indítványozó az eljárás elhúzódását: a 2017. október 2-án a Kúriához érkezett felülvizsgálati kérelmet 2019. január 30-án bírálták el, holott soron kívüli ügyről volt szó. Indokoltnak tartaná az indítványozó, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányos követelményt fogalmazzon meg arra tekintettel, hogy a soron kívüli ügyek elintézése milyen követelmények betartását követeli meg a bíróságoktól az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére tekintettel. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével az sem egyeztethető össze – hangzik az indokolás –, hogy „irreleváns törvényi szabály alkalmazására” és „jogszabály szándékos mellőzésére” került sor az ügyben, továbbá, hogy a bíróságok nem adtak számot a „keresetlevélben, a fellebbezésben és a felülvizsgálati kérelemben foglaltak elvetéséről”. Negyedrészt

az indítványozó álláspontja szerint sérti a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jogot [Alaptörvény VI. cikk (3) bekezdés], hogy az indokolatlanul és jogalap nélkül felszámított postaköltségre tekintettel a mai napig sem kapta meg az igényelt adatokat. Ötödrészt az indítványozó szerint a postaköltség jogalap nélkül történő felszámítása és a pervesztességre tekintettel fizetendő perköltség csökkenti az indítványozó vagyonát, ami a tulajdonhoz való jog [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] sérelmét okozza. Hatodrészt az indítványozó arra hivatkozik, hogy az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésében foglalt „nem részrehajló és tisztességes eljárási módnak az az eljárás felel meg, ha a hatóság a válaszlevelét a saját költségén küldi meg”. A postaköltség megtérítésére való felhívásnak nem volt jogalapja. Végezetül hetedrészt az indítványozó a jogorvoslathoz való jog [Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdés] sérelmét is állítja, arra hivatkozik e körben, hogy a bíróságok nem indokolták meg, hogy a jogorvoslati kérelem „milyen tények és jogszabályok alapján nem fogadható el”.

- [6] 2. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 56. §-a alapján mindenekelőtt azt kellett megvizsgálnia, hogy az alkotmányjogi panasz a befogadhatóság törvényi feltételeinek eleget tesz-e.
- [7] Az indítványozó az Abtv. 30. § (1) bekezdésében meghatározott hatvan napos határidőben benyújtott panaszában az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható kúriai ítéletet támadja. A kérelmező bírósági döntést támadó alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott kúriai ítélettel lezárt perben felperes volt – fennáll, és a kérelem a határozottság követelményének [Abtv. 52. § (1b) bekezdés] eleget tesz.
- [8] Két tekintetben azonban az indítvány nem felel meg a törvényi feltételeknek. Egyrészt az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont], hogy az indítványozó Alaptörvényben biztosított jog sérelmére hivatkozzon. Nem tartalmaz azonban az indítványozó számára Alaptörvényben biztosított jogot az Alaptörvény I. cikke [lásd például: 3193/2017. (VII. 21.) AB határozat, Indokolás [14]; összefoglalóan legutóbb: 3234/2018. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [11]], ezért ennek megsértésére nem lehet panaszt alapítani.
- [9] Másrészt az indítvány alkotmányos követelmény megállapítására irányuló része vonatkozásában az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. Az Abtv. 46. § (3) bekezdése „az alkotmányos követelmény megállapítását, mint az Alkotmánybíróság által hatáskörei gyakorlása során alkalmazható jogkövetkezményt szabályozza, nem önálló eljárásként. Ebből következően külön alkotmányos követelmény megállapítására irányuló indítvány előterjesztésére nincs jogszabályi lehetőség.” [2/2013. (I. 23.) AB határozat, Indokolás [47]] Ebben a vonatkozásban tehát hiányzik az indítványozó jogosultsága.
- [10] 3. Az Abtv. 29. §-a a befogadhatóság tartalmi feltételeként határozza meg, hogy az – egyéb törvényi feltételeknek megfelelő – alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel. E két feltétel alternatív jellegű, így az egyik fennállása önmagában is megalapozza az Alkotmánybíróság érdemi eljárását [lásd pl.: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [20]; 34/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [18]]. A feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [11] A gyakorlat következetes abban, hogy „[a]z Alkotmánybíróságnak az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés d) pontja, valamint az Abtv. 27. §-a alapján a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kiküszöbölésére van jogköre, a bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének, és a bírósági eljárás teljes egészének ismételt felülbírálatára azonban már nem rendelkezik hatáskörrel” [elsőként lásd: 3231/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [4]]. „Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában szabályozott hatáskörében eljárva a bírói döntés és az Alaptörvény összhangját biztosítja. Ebből következően a bírói döntés alaptörvény-ellenességének vizsgálata során az Alkotmánybíróság attól is tartózkodik, hogy a bíróságok felülbírálati jogköréhez tartozó, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésekben állást foglaljon [elsőként lásd: 3003/2012. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [4]; ezt követően megerősítette: 3065/2012 (VII. 26.) AB végzés, Indokolás [5]; 3391/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [25]; 7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [33]].” [3137/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [9]; lásd legutóbb például: 3006/2018. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [22]] „A jogszabályokat a bíróságok értelmezik, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki. Ez a jogkör azonban nem teremthet alapot arra, hogy minden olyan esetben beavatkozzon a bíróságok tevékenységébe, amikor olyan (állítólagos) jogszabálysértő jogalkalmazásra került sor, mely egyéb jogorvoslati eszközzel már nem orvosolható. Sem a jogállamiság elvont elve, sem a tisztességes eljárás alapjoga, sem a diszkrimináció tilalma nem teremthet alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság a bírósági szervezet feletti »szuperbíróság«

szerepébe lépjen, és hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el. [...] A bíró bármely ténybeli vagy jogi tévedése nem teszi automatikusan tisztességtelenné az egész eljárást, mivel az ilyen tévedések teljesen soha nem küszöbölhetők ki, azokat az igazságszolgáltatás ma ismert rendszere magában hordozza.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; lásd legutóbb például: 3006/2018. (I. 22.) AB határozat, Indokolás [22]} A „bírói döntés elleni alkotmányjogi panasz nem tekinthető a bírósági szervezeten belül jogorvoslattal (már) nem támadható bírói határozatok által okozott valamennyi jogsérelem orvoslása eszközének” {3107/2016. (V. 24.) AB végzés, Indokolás [35]}.

- [12] Az indítvány alapvetően a bírói jogértelmezés és jogalkalmazás kritikáját tartalmazza a papír alapú adatszolgáltatás postai úton történő kézbesítéséért felszámolt 680 Ft költségtérítéssel összefüggésben, és ezen keresztül, erre hivatkozással – tény- és jogkérdések felülvizsgálatát kérve – állítja az emberi méltósághoz [Alaptörvény II. cikk], a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez [VI. cikk (3) bekezdés], a tulajdonhoz [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés], valamint a tisztességes bírósági eljáráshoz és a jogorvoslatához [Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdés] való jogának megsértését. A fent idézett alkotmánybírósági gyakorlatból következően azonban önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt, az indítványozó érveit elbíráló bírósági ítélet érvelését tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés. A felhívott alapjogok nem teremtenek alapot arra, hogy az Alkotmánybíróság alkotmányjogi panasz alapján hagyományos jogorvoslati fórumként járjon el az ügyben. Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet továbbá a 30/2014. (IX. 30.) AB határozatban tett azon megállapítására, amely szerint „[a] bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása” (Indokolás [89]).
- [13] 4. Az egyes felhívott alaptörvényi rendelkezésekkel összefüggésben hangsúlyozandók még az alábbiak.
- [14] Az Alaptörvény II. cikk bekezdésében garantált emberi méltósághoz való jog az Alkotmánybíróság értelmezésében az emberi státusz abszolút védelmét biztosítja {3187/2017. (VII. 14.) AB végzés, Indokolás [12]}, az indítványozó által felvetett érvek – személyének a „lekezelése” a bírósági eljárásban és érveinek a figyelmen kívül hagyása – ezzel a kérdéssel nem hozható alkotmányjogi összefüggésbe.
- [15] A perköltség megállapításával kapcsolatos indítványozói érvekkel összefüggésben szükséges felhívni a figyelmet arra, hogy az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint különbséget kell tenni a polgári jogi és az alkotmányos tulajdonvédelem [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés] között, a kettő nem azonos: „az alkotmányos tulajdonvédelem köre és módja nem szükségképpen követi a polgári jogi fogalmakat és nem azonosítható az absztrakt polgári jogi tulajdon védelmével”. Továbbá „nem vonható az alkotmányos tulajdonvédelem alá minden olyan ügy, melyben az indítványozó állítása szerint jogsértő bírósági határozatok eredményeként pervesztes lett, és ezért vagyronvesztést szenvedett el” {lásd például: 3120/2017. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [40]}.
- [16] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése a hatósági eljárásokra vonatkozóan fogalmazza meg a tisztességes eljárás követelményét, ugyanakkor a panasz alapjául szolgáló ügyben hatósági eljárás nem volt folyamatban. Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésére alapított indítványozói hivatkozás érdemi vizsgálatára ezért nincs lehetőség.
- [17] Az Alaptörvény a XXVIII. cikk (1) bekezdésben egyebek mellett rögzíti az észszerű határidőn belüli elbírálás követelményét is. Az Alkotmánybíróság az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséhez kapcsolódó határozataiban megállapította, hogy az észszerű határidőn belüli elbíráláshoz való jog a tisztességes eljáráshoz fűződő alapjog egyik részjogosítványa, következésképpen tehát e jog sérelmére alkotmányjogi panasz alapítható. Alapvetően „az Alkotmánybíróságnak nincs hatásköre arra, hogy egy adott bírósági eljárás jelentős elhúzódásából eredő következményeket enyhítse vagy orvosolja. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-a szerinti panasz esetén csupán az indítványban támadott bírósági ítélet megsemmisítése felől rendelkezhet (amennyiben az Alkotmánybíróság a jelen ügyben támadott ítéleteket megsemmisítené, a bírósági eljárás újra kezdetét venné, tehát a per csak tovább húzódná).” {Lásd legutóbb összefoglalóan: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [66]} Az eljárás elhúzódásából származó igényét az indítványozó ennek következtében csak egyéb jogi úton – elsősorban polgári perben – tudja érvényesíteni. Az indítvány befogadására és érdemi vizsgálatára – összhangban az Alkotmánybíróság gyakorlatával {lásd legutóbb összefoglalóan: 3046/2019. (III. 14.) AB határozat, Indokolás [66]} – mindezek miatt sem volt mód.

- [18] Összefoglalva: a vizsgált ügy az indítványozó által hivatkozott alapvető jogokkal összefüggésben nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet, amely az indítvány befogadását indokolná.
- [19] 5. Mivel a fent kifejtettek szerint az alkotmányjogi panasz részben nem tett eleget az Abtv. 27. § a) pontjában írt feltételeknek, illetve a befogadhatóság Abtv. 29. §-ában előírt feltételének, részben pedig hiányzott az indítványozó indítványozói jogosultsága, az Alkotmánybíróság a kérelmet az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a), c) és h) pontjai alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/1013/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3330/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kaposvári Törvényszék 1.Pkf.20.695/2017/3. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítása és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. Az indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. § alapján alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, amelyben a Kaposvári Törvényszék 1.Pkf.20.695/2017/3. számú végzése, a Kaposvári Járásbíróság 28.Pk.50.998/2016/2. számú végzése, valamint a Pénzügyi Békéltető Testület (a továbbiakban: PBT) H-PBT-H-5340/2016. számú határozatának alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 2. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint az indítványozó 2010. június 2-án kölcsönszerződést kötött egy hitelintézettel 12 hónapos futamidőre. Mivel az indítványozó esedékes fizetési kötelezettségének időben nem tett eleget, a hitelintézet a kölcsönszerződést azonnali hatállyal felmondta, majd követelését értékesítette. Az indítványozó vitatta a hitelintézet által készített és számára megküldött elszámolást, majd a PBT eljárását kezdeményezte, amely határozatával annak kérelmét elutasította. Az indítványozó a PBT határozatának bírósági felülvizsgálatát kérte, amelyet az elsőfokú bíróság végzésével elutasított. Az indítványozó által előterjesztett fellebbezés folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A másodfokú bíróság – egyet értve az elsőfokú bíróság döntésében foglaltakkal – megállapította, hogy az a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény alapján a bíróság kizárólag azon iratok alapján dönthetett, amelyek már a PBT eljárása során is rendelkezésre álltak, további bizonyításnak nem volt helye. Az indítványozó kérelmében ugyan állította, hogy a hitelintézet által elvégzett elszámolás hibákat tartalmaz, ezek alátámasztására alkalmas iratokat azonban nem csatolt. A PBT a rendelkezésre álló iratok alapján helytállóan állapította meg, hogy az elszámolást nem lehetett hibásnak tekinteni. A másodfokú bíróság döntése értelmében az elszámolás helytelenségének állítása önmagában nem alkalmas a PBT határozata jogsértő voltának megállapítására.
- [3] 3. Az indítványozó ezt követően terjesztette elő alkotmányjogi panaszát, amelyben arra hivatkozott, hogy az ügyének érdekében hozott döntés, valamint a döntés meghozatalához vezető eljárások alapvetően sértik az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz, a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésekben biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz, valamint a jogorvoslathoz való jogát.
- [4] 4. A PBT eljárásával kapcsolatban előadta, hogy az nem küldte meg az elsőfokú bíróság részére a bizonyítékul szolgáló iratokat. Ezzel az eljárással a PBT megsértette az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését, továbbá akadályozta a jogorvoslathoz való jogát is. Álláspontja szerint a PBT eljárása akkor felelt volna meg az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés szerinti tisztességes hatósági eljárásnak, ha a banki elszámolást a vonatkozó törvényeknek és a kölcsönszerződés tartalmának megfelelően bírálta volna el, és kötelezte volna a pénzügyi intézetet a törvényeknek megfelelő elszámolásra. Az indítványozó arra is hivatkozott, hogy a PBT előtti eljárásban nem érvényesült a fegyverek egyenlőségének elve sem, mivel a hatóság csak az egyik fél előadásait, illetve bizonyítékait vette figyelembe, így nem volt biztosított az elfogulatlan döntés meghozatala. Az ily módon lefolytatott hatósági eljárás az Alaptörvény XV. cikkében foglalt egyenlő bánásmód sérelméhez is vezetett.
- [5] 5. Indítványa értelmében az elsőfokú bíróság jogszabályba ütközően utasította el a jogorvoslati kérelmét, amely eljárásával megfosztotta jogorvoslati lehetőségétől. Az elsőfokú bíróság eljárása akkor felelt volna meg a tisztességes bírósági eljárás követelményének, és csak oly módon juthatott volna érvényre a tényleges jogorvoslati joga, ha kérelmét érdemben vizsgálta volna meg, feltárta volna az elszámolás és a PBT eljárásának törvény-

sértéseit, továbbá ha az esetlegesen hiányosan benyújtott kérelme miatt, határidő tűzése mellett felhívta volna a hiányok pótlására.

- [6] Az indítványozó a másodfokú bíróság végzését azért tartotta ellentétesnek a jogorvoslathoz való jogával, mivel az állítása szerint a pénzügyintézet olyan követelését biztosította, amely ellentétes a felek között létrejött kölcsön-szerződéssel és az elszámolási törvényekkel. A másodfokú bíróság eljárása akkor felelt volna meg a tisztességes bírósági eljárásnak, ha az elsőfokú bíróság végzését hatályon kívül helyezi a bíróság, és felhívja az első fokon eljáró bíróságot az eljárás folytatására. Amennyiben pedig osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját, akkor intézkednie kellett volna a hiánypótlás biztosítása iránt.
- [7] Álláspontja szerint a bírósági végzésekben megjelenő jogértelmezés oly mértékben önkényes, aminek következtében a döntések ellentétesek a jogszabályokkal, és ily módon az Alaptörvény 26. cikk (1) bekezdésében foglalt bírói függetlenség elvének, valamint az R) cikk (2) bekezdés sérelmét is eredményezték. Mindezen túl az évek óta tisztességtelenül és törvénytelenül zajló elszámolási és felülvizsgálati eljárások veszélyeztették az egészségi állapotát, így az Alaptörvény XX. cikk (1) bekezdése is sérült.
- [8] 3. Az Alkotmánybíróság – tanácsban eljárva – az Abtv. 56. §-a alapján először azt vizsgálta, hogy a benyújtott alkotmányjogi panasz eleget tesz-e a befogadhatóság törvényi feltételeinek.
- [9] A másodfokú bíróság végzése az ügy érdemében hozott, rendes jogorvoslattal nem támadható, nemperes eljárásban hozott döntés. A kérelmező alkotmányjogi panasz benyújtására indítványozói jogosultsággal rendelkezik, érintettsége – mivel a támadott végzéssel lezárt eljárásban kérelmező volt – fennáll.
- [10] Az Abtv. 27. § a) pontja értelmében alkotmányjogi panaszt csak Alaptörvényben biztosított jog sérelmére lehet alapítani. Az indítványozó beadványában az Alaptörvény R) cikk (2) bekezdését és 26. cikkét is megjelölte mint sérelmezett rendelkezéseket. Az Alkotmánybíróság ezzel kapcsolatban arra mutat rá, hogy az Alaptörvény ezen rendelkezései nem tartalmazzák Alaptörvényben biztosított jogokat, így azokra alkotmányjogi panaszt alapítani az indítványozóknak nincs lehetősége [lásd legutóbb: 3180/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [20]; 3177/2019. (VII. 10.) AB végzés, Indokolás [23]].
- [11] A panasz egyébiránt a határozottság Abtv. 52. § (1b) bekezdésében felsorolt követelményeinek eleget tesz, megjelöli ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörét és az indítványozói jogosultságot megállapító törvényi rendelkezéseket, az alkotmányjogi panasszal támadott bírói döntést, az Alaptörvény megsértett rendelkezését, továbbá tartalmaz indokolást az Alaptörvény által elismert jog [Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdés, XV. cikk, XX. cikk (1) bekezdés, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdések] sérelmének a lényegére, illetve arra nézve, hogy a bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Mindemellett az indítványozó kifejezett kérelmet fogalmazott meg az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára vonatkozóan.
- [12] Az Alkotmánybíróság az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. Ezen feltételek meglétének a vizsgálata az Alkotmánybíróság mérlegelési jogkörébe tartozik.
- [13] A másodfokú bíróság az alkotmányjogi panasszal támadott, az elsőfokú bíróság döntését helyben hagyó végzésében, az indítványozó kérelmében foglaltakra reflektálva megállapította és kellő indokát adta annak, hogy miért került sor az indítványozó kérelmének elutasítására. Álláspontja értelmében a kérelem a számítási hibát és annak okát nem mutatta be, így nem felelt meg a törvényi előírásoknak. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszában kifejezetten a bírósági döntések törvényellenességét állította.
- [14] Az Alkotmánybíróság jelen ügyben is emlékeztet arra, hogy „a bírói döntéssel szemben benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető hagyományos értelemben vett jogorvoslatnak. Az Alkotmánybíróság ugyanis az alkotmányjogi panasz intézményén keresztül is kizárólag az Alaptörvényt és az abban elismert jogokat oltalmazhatja {erről lásd elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]; legutóbb megerősítette: 3056/2016. (III. 22.) AB végzés, Indokolás [19]}. [...] Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint nem vizsgálja, hogy a bírói döntés indokolásában megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e ezeket a bizonyítékokat és érveket, illetve a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás, valamint az abból levont következtetés megalapozott-e, mint ahogy azt sem vizsgálja, hogy bíróságok jogértelmezése helyesen illeszkedik-e jogági dogmatika elfogadott szabályaihoz {3207/2015. (X. 27.) AB végzés, Indokolás [12], illetve 3067/2016. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [18]; 3117/2016. (VI. 21.) AB végzés, Indokolás [16]}. Lásd összefoglalóan még: 3069/2017. (IV. 4.) AB végzés, Indokolás [9], 3151/2018. (V. 7.) AB végzés, Indokolás [14].” {3125/2019. (V. 29.) AB végzés, Indokolás [11]} Az alkotmányjogi panasz jellegének megfelelően a testület hatáskörébe a bírói döntéseknek kizárólag az alkot-

mányossági szempontú vizsgálata tartozik és a bírói döntések ellen benyújtott alkotmányjogi panasz nem tekinthető a jogorvoslattal már nem támadható bírói döntések általános felülvizsgálatának eszközének, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {lásd: 3075/2019. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [29]; 3073/2019. (IV. 10.) AB végzés, Indokolás [22]}.

[15] Az Alkotmánybíróság az indítvány vizsgálata során arra a következtetésre jutott, hogy az alkotmányjogi panasz valójában a bírói eljárás törvényességi felülvizsgálatára irányul, a bíróság döntésében foglaltak tartalmát sérelmezi. A fent kifejtettek alapján azonban az Alkotmánybíróság jelen ügyben sem bocsátkozhat annak érdemi vizsgálatába, hogy a bíróság döntése megalapozott volt-e. E kérdés ugyanis nem alkotmányossági szempontú mérlegelést, hanem a tényállás felülvizsgálatát jelentené, amelyre az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel. Önmagában az, hogy az indítványozó az egyébként megindokolt bírói döntést tévesnek tartja, nem alkotmányossági kérdés.

[16] 4. Az eddig megállapítottak alapján az Alkotmánybíróság jelen ügyben nem talált olyan okot, amelyet az Abtv. 29. §-a szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni, ezért az alkotmányjogi panaszt az Abtv. 56. § (1)–(3) bekezdése alapján eljárva az Abtv. 27. § a) pontja, 29. §-a, valamint az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/76/2018.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3331/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Fővárosi Törvényszék 9.Kpkf.670.827/2018/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Kozma György, Kozma Ügyvédi Iroda) eljáró indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Fővárosi Törvényszék 9.Kpkf.670.827/2018/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.33.537/2018/15. számú végzésére is kiterjedő hatállyal, egyben kérve a támadott végzések végrehajtásának felfüggesztését is.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint az indítványozó, miután az egyik felsőoktatási intézményben polgári jog záróvizsga-tárgyból negyedik alkalommal is sikertelen vizsgát tett, az alperes oktatási intézménytől további vizsgalehetőség biztosítását kérte, azonban az ötödszöri záróvizsga biztosítása iránti kérelmét az intézmény elutasította, tekintettel arra, hogy a vonatkozó szabályzati rendelkezések értelmében újabb vizsgaalkalom biztosítására nem volt lehetőség. Az indítványozó kezdeményezte az elutasító határozat bírósági felülvizsgálatát, azonban a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság a keresetet a 16.K.31.561/2016/7. számú, 2016. július 16. napján kelt jogerős ítéletével elutasította.
- [3] 1.2. A jogerős ítélet ellen az indítványozó 2017. október 30. napján perújítási kérelmet terjesztett elő, melyben előadta, hogy a 2017/2018. tanév őszi félévében jelentkezett polgári jog záróvizsgára, és 2017. szeptemberében tudomást szerzett arról, hogy beosztásra került a 2017. december 7. napján tartandó vizsgára, mely vizsgaalkalom azonban 2017 októberében visszavonásra került. Álláspontja szerint az alapügyben számára kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna, ha a bíróság értékelte volna azt a tény, hogy számára az oktatási intézmény újabb megismételt záróvizsga-lehetőséget biztosított.
- [4] Az elsőfokon eljáró Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.33.537/2018/5. számú végzésével a perújítási kérelmet mint érdemi elbírálásra alkalmatlant elutasította. A bíróság álláspontja szerint a perújítás kizárólag ténybeli okon alapuló jogorvoslat, a ténybeli ok pedig kizárólag az ítélet meghozatalakor fennálló, de a bíróság által el nem bírált tény, bizonyíték, jogerős bírói vagy hatósági határozat lehet, melyből következően az ítélet meghozatala után keletkezett új tény a perújítás alapjául nem szolgálhat. Tekintettel arra, hogy az indítványozó által hivatkozott perújítási ok kétséget kizáróan a perújítási kérelemmel támadott ítélet meghozatalát követően keletkezett tény, ezért az a fentiek szerint perújítás alapjául nem szolgálhat. A bíróság arra is rámutatott, hogy az indítványozó valójában az eredeti keresetében vitatott anyagi jogi szabályoknak a bíróság által elfogadott jogértelmezését kívánta ismét vita tárgyává tenni, azonban perújítás kezdeményezésére jogkérdésben a hatályos jogszabályok értelmében nincs lehetőség.
- [5] 1.3. Az indítványozó fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 9.Kpkf.670.827/2018/8. számú végzésével az elsőfokú bíróság végzését helybenhagyta. A Fővárosi Törvényszék megállapította, hogy az indítványozó által perújítási okként megjelölt tény (a 2017. decemberi vizsgaidőpont biztosítása) sem a határozat meghozatalakor, sem pedig a perújítással támadott ítélet meghozatalakor nem állt fenn, ahogyan azt az elsőfokú bíróság végzése is tartalmazza. A Fővárosi Törvényszék kiemelte, hogy a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 260. § (1) bekezdés a) pontja alapján olyan tényre hivatkozással lehet perújítást elrendelni, amelyet a bíróság a perben nem bíralt el, melyből egyértelmű, hogy a perújítási

ténynek a támadott határozat meghozatalakor fenn kell állnia, hiszen különben a bíróság nem is lehetett volna abban a helyzetben, hogy a tényt elbírálja.

- [6] 1.4. A végzéssel szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Fővárosi Törvényszék 9.Kpkf.670.827/2018/8. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 24.K.33.537/2018/5. számú végzésére is kiterjedő hatállyal. Az indítványozó kérte továbbá a támadott bírói döntések végrehajtásának felfüggesztését is.
- [7] Az indítvány szerint a támadott bírói döntések ellentétesek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, továbbá a XI. cikk (1) és (2) bekezdésével. Az indítványozó érvelése szerint a felsőoktatási intézménynek a végbizonyítvány megszerzése után nem lett volna lehetősége arra, hogy egyoldalúan kizárja a hallgató záróvizsgálását, az Alaptörvény XI. cikk (1) és (2) bekezdéséből következően ugyanis az indítványozó a művelődéshez való alapjogánál fogva 2018. szeptember 1. napjáig [a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény (a továbbiakban: Nftv.) 112. § (1) bekezdése szerinti határidőben] jogosult volt záróvizsgát tenni.
- [8] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog és a XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog sérelmét az indítvány azért látja megvalósulni, mert álláspontja szerint a perújítási eljárásban olyan ténykörülmeny merült fel, amely a vizsgálhatóságok kimerítésére, mint az alappert érintő ténykörülmeny megdöntésére alkalmas, az eljáró bíróságok pedig elmulasztották összevetni a perújítás okául szolgáló körülményt az alapper ítéletével. Álláspontja szerint nem a záróvizsga-beosztás tényére hivatkozott ténykérdésként (amely valóban az alapper lezárultát követően történt meg), hanem arra is, hogy a vizsgálhatóságait nem merítette ki, ami pedig egy állapotfolyamatként értelmezhető. Érvelése szerint a bíróságok döntései azért tisztességtelenek, mert azok nem ismerték fel az ügy alapjogi vonatkozásait, nevezetesen azt, hogy az Nftv. 2011. évi CCIV. törvény 112. § (1) bekezdése értelmében az indítványozónak a művelődéshez való joga alapján joga volt a záróvizsga letételére, mely jogától a felsőoktatási intézmény megfosztotta. Az indítványozó ugyancsak a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmének tekinti, hogy a perújítási eljárásban ideiglenes intézkedés iránti kérelmet is előterjesztett, azonban azt az elsőfokú bíróság bírálta csak el érdemben, az azzal szemben benyújtott fellebbezésről egyáltalán nem született döntés.
- [9] Az indítványozó indítványában megjelölte az Alaptörvény 28. cikkét és a X. cikk (3) bekezdését is. A 28. cikk sérelmét az alkotmányjogi panasz arra tekintettel állítja, hogy a perújítás megengedhetősége tekintetében a bíróságok alaptörvény-ellenesen értelmezték a Pp. perújításra megengedhetőségére vonatkozó rendelkezéseit. Az Alaptörvény X. cikk (3) bekezdésének sérelme tekintetében az indítvány indokolást nem tartalmaz.
- [10] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Fővárosi Törvényszék végzését az indítványozó jogi képviselője 2019. február 22. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2019. április 23. napján, határidőben terjesztette elő. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a perújítási kérelem, mint érdemi elbírálásra alkalmatlan kérelmet elutasító végzés, az Abtv. 27. §-a szerinti bírósági eljárást befejező végzésnek tekinthető {lásd részletesen például: 3098/2019. (V. 17.) AB határozat, Indokolás [15]}.
- [12] 2.2. Az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont, 51. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény 28. cikke nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazza, ennek megfelelően ezen cikk állított sérelme nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét sem {lásd például: 3152/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indo-

kolás [19]]. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.

- [13] 2.3. Az indítvány nem tartalmaz indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntés miért ellentétes az Alaptörvény X. cikk (3) bekezdésével. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítvány ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelményét.
- [14] 2.4. Az indítványozó érvelése szerint az Alaptörvény XI. cikk (1) és (2) bekezdésének sérelmét eredményezi, hogy a felsőoktatási intézménynek a végbizonyítvány megszerzése után nem lett volna lehetősége arra, hogy egyoldalúan kizárja a hallgató záróvizsgázását a törvény által biztosított 2018. szeptember 1-i határidőt megelőző időszakban. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az alkotmányjogi panasz alapját képező eljárás tárgya nem a záróvizsga lehetőségének biztosítása (amelyre az alapper vonatkozott), hanem kizárólag a perújítás megengedhetősége volt. Éppen ezért az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a támadott bírói döntések és az Alaptörvény XI. cikk (1) és (2) bekezdései között nincs közvetlen alkotmányossági összefüggés. Az érdemi, közvetlen alkotmányossági összefüggés hiánya az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indítvány befogadásának tartalmi akadályá {lásd például: 3038/2019. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [15]}, az indítvány ugyanis ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pontja szerinti követelményét.
- [15] Az Alkotmánybíróság ugyanakkor azt is megjegyzi, hogy az a tény, hogy az Nftv. 112. § (1) bekezdése meghatározott egy véghatáridőt, ameddig a korábban abszolváló hallgatók letehetik a záróvizsgájukat, nyilvánvalóan nem azt jelenti, hogy ezen véghatáridőt megelőzően a hallgató korlátlan számú vizsgalehetőségre jogosult, hanem éppen ellenkezőleg: ezen véghatáridőt megelőzően a hallgatói követelményrendszernek megfelelően tehető záróvizsga, ezt követően pedig a záróvizsga letételére a törvény erejénél fogva immáron nincs lehetőség.
- [16] 2.5. Az indítványozó alkotmányjogi panaszában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét arra tekintettel is állította, hogy a perújítási eljárásban előterjesztett ideiglenes intézkedés iránti kérelmét csak az elsőfokú bíróság bírálta el érdemben, azonban az azzal szemben benyújtott fellebbezésről egyáltalán nem született döntés. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság ugyanakkor kiemeli, hogy a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság végzése nem tartalmaz az ideiglenes intézkedés iránti kérelem elbírálására vonatkozó rendelkezést, és az alkotmányjogi panasz mellékleteként benyújtott további dokumentumokból sem állapítható meg az alkotmányjogi panasz ezen elemének valódi tartalma. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítvány ebben az elemében nem teljesíti a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti követelményét.
- [17] 2.6. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kéteye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [18] Az indítványozó az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésének sérelmét arra tekintettel állítja, hogy a perújítási eljárás során az eljáró bíróságok elmulasztották összevetni a perújítás okául szolgáló körülményt az alapper ítéletével, és nem ismerték fel az ügy alapjogi vonatkozásait, nevezetesen azt, hogy az indítványozónak a művelődéshez való joga alapján, az Nftv.-nek megfelelően joga volt a záróvizsga letételére, mely jogától a felsőoktatási intézmény megfosztotta.
- [19] Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntések jog-, illetve törvényszerűségét, ezért „[ö]nmagában a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {Elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]} Az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki annak vizsgálatára sem, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az indítvány jelen esetben egyértelműen a támadott bírói döntések tartalmi felülbírálatára irányul, a végzések tartalmát (a perújítási kérelem elutasítását) önmagában értékeli alapjogi sérelemnek. Az a kérdés, hogy egy perújítási

kérelem alkalmas-e érdemi elbírálásra az abban foglalt érvek alapján, nyilvánvalóan olyan bizonyíték-értékelési (és nem pedig alkotmányjogi) kérdésnek tekinthető, amelynek vizsgálatára az Alkotmánybíróságnak a fentiek szerint nincs hatásköre. Mind a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság, mind pedig a Fővárosi Törvényszék részletesen megindokolták ugyanis, hogy a perújítási kérelmet miért tartják érdemi elbírálásra alkalmatlannak, és az indítványozó sem az indokolás hiányát állítja, hanem a döntések egyes, számára kedvezőtlen megállapításait kifogásolja.

- [20] A XXVIII. cikk (7) bekezdésének állított sérelmével összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság azt is kiemeli, hogy az indítványozó kétséget kizáróan élhetett és élt is a jogorvoslathoz való jogával a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság elsőfokú döntésével szemben. Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog nem értelmezhető akként, hogy az indítványozónak a számára kedvező bírói döntés meghozatalára (azaz jelen esetben magára a perújításra) biztosítana jogot.
- [21] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel összefüggésben nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel összefüggésben nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [22] 3. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.
- [23] Az Alkotmánybíróságnak az indítvány visszautasítására tekintettel nem kellett döntenie az Abtv. 61. § (1) bekezdése szerinti végrehajtás felfüggesztése tárgyában előterjesztett kérelemről.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/813/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3332/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.775/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Mileji Ádám kamarai jogtanácsos) eljáró jogi személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.775/2018/5. számú ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint az alapügy felperesének tulajdonában, illetőleg haszonkölcsön címén használatában álló ingatlanokon a kikelt és fejlődő repcenövényeket 2013. tavaszán folyamatosan károsította a vad, főleg gímszarvas, legeléssel és taposással. Az érintett ingatlanokon az indítványozó volt jogosult a vadászati jog gyakorlására, és a vadkár elleni védekezés körében villanypásztorral vette körül az ingatlanokat, illetőleg vadkárelhárító vadászatot is folytatott. Az alapügy felperese 2013. április 17. napján jelentette be az illetékes önkormányzati hivatalnak a taposás és legelés általi vadkártétel tényét, és kérte független szakértő kirendelését. A jegyző által kirendelt igazságügyi szakértő a szakvéleményét elkészítette, a vadkár mértékét 1.016.296 forintban határozta meg, azonban utóbb megállapításra került, hogy a szakértő csak mezőgazdasági kár és mezőgazdasági kárbecslés tekintetében rendelkezik szakértői kompetenciával, mezőgazdasági vadkár vonatkozásában nem. A peres felek között megtartott egyeztetés nem vezetett eredményre, ezért a jegyző a felek között a vadkárbecslési ügyben az egyezség létrehozására irányuló eljárást megszüntette. A felek ugyanakkor vállalták, hogy az aratáson együttesen megjelenjen annak rögzítése érdekében, hogy melyik táblából mennyi termés került learatásra, és mindkét fél által felkért szakértő is elvégzi a vadkárra vonatkozó számításokat. Az alapügy felperese által felkért igazságügyi vadkárszakértő csak a betakarítás végére ért a helyszínre, ezért végleges szakvéleményt nem készített. A betakarításon az indítványozó által felkért igazságügyi vadkárszakértő sem volt jelen, azonban a szakértő az indítványozó kérésére elkészítette a végleges szakértői szakvéleményét, melyben az indítványozó által megtérítendő kárt összesen 87.655 forintban határozta meg, melyet az indítványozó az alapügy felperese részére megfizetett.
- [3] Az alapügy felperese ezt követően nyújtotta be kereseti kérelmét, melyben elsődlegesen azt kérte, hogy a bíróság kötelezze az indítványozót vadkár címén 2.322.033 forint megtérítésére, míg másodlagosan azt kérte, hogy a bíróság általános kártérítésként 1.000.000 forint összegben marasztalja az indítványozót. Az alapügy felperese a vadkár mértékét a jegyző által kirendelt szakértő véleményének alapulvételével, ám a szakvéleményben foglaltnál magasabb összegben határozta meg.
- [4] 1.2. A Lenti Járásbíróság a keresetet elutasította, azonban a Zalaegerszegi Törvényszék mint másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot új határozat meghozatalára utasította. A megismételt eljárásban a Lenti Járásbíróság 3.P.20.204/2017/24. számú ítéletével az alapügy felperesének keresetét ismételten elutasította. A bíróság ítéletében rögzítette, hogy az eljárás során mindösszesen hat szakértői vélemény készült (ideértve a bíróság által kirendelt szakértők által készített szakvéleményeket is), melyből öt a kár mértékének megállapítását is tartalmazza. Az öt szakértői véleményből négy lényegében azonos mértékű vadkárt állapított meg, mellyel szemben áll a jegyző által elsőként kirendelt, megfelelő szakértői kompetenciával nem rendelkező szakértő szakvéleménye, amely a vadkárt a másik négy szakértő által megjelölt kárösszeg tizenegyszeresében határozta meg. A Lenti Járásbíróság az ötödik szakértői véleményben szereplő jelentős értékkülönbséget annak tudta be, hogy a jegyző által kirendelt szakértő a feltett kérdés megválaszo-

lására nem rendelkezett kellő szakértelemmel. Tekintettel arra, hogy az ily módon meghatározott vadkár összegét az indítványozó a peres eljárást megelőzően már megfizette az alapügy felperesének, ezért a bíróság az elsődleges kereseti kérelmet elutasította. A másodlagos kereseti kérelemben szereplő 1.000.000 forint összegű általános kártérítéssel kapcsolatosan pedig a bíróság arra a következtetésre jutott, hogy általános kártérítés megállapításának csak akkor lehet helye, ha a kár mértéke pontosan nem határozható meg, jelen esetben azonban a kár mértéke egyértelműen meghatározásra került. Erre tekintettel a Lenti Járásbíróság az alapügy felperese általános kártérítés megállapítása iránti kereseti kérelmét is elutasította.

- [5] 1.3. Az alapügy felperesének fellebbezése alapján eljáró Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.775/2018/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a vadkár összegét 987.043 forintban állapította meg. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállás megállapításához szükséges bizonyítást lefolytatta, és indokolási kötelezettségének kellő mértékben eleget tett, azonban a rendelkezésre álló bizonyítékokat okszerűtlenül értékelte, és ezért téves ténybeli következtetésekre jutott. A Zalaegerszegi Törvényszék álláspontja szerint a bíróság által kirendelt szakértők nem a kirendelésüknek megfelelően jártak el, hanem az indítványozó által felkért igazságügyi vadkárszakértő szakvéleményét véleményezték, mely szakvélemény azonban nem terjedt ki a vadkárral érintett ingatlanok mindegyikére, ezért a vadkár összege tekintetében téves következtetésre jutottak. Mindezen szempontok alapulvételével a másodfokú bíróság a vadkárt 1.414.077 forintban határozta meg, azonban úgy ítélte meg, hogy az alapügy felperese korábban sem a vadkárt, sem a villanypásztor állítólagos zavarát, sem pedig a vadkárelhárító vadászat szükségességét az indítványozó felé nem jelezte, ezért a keletkezett vadkár 20 %-át az alapügy felperese köteles viselni.
- [6] 1.4. Az ítélettel szemben az indítványozó terjesztett elő alkotmányjogi panaszt az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a másodfokú ítélet alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság megsértette a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. §-ában foglaltakat, amikor a rendelkezésre álló bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül, a logika szabályaival ellentétesen mérlegelte, ezáltal pedig a támadott bírói döntés ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel, valamint a 28. cikkel. Érvelése szerint a másodfokú bíróság a rendelkezésre álló tényekkel, bizonyítékokkal, igazságügyi szakértői véleményekkel teljesen ellentétes döntést hozott, ítéletét egy vélelemre alapította a szükséges bizonyosság helyett, és az alapügy felperese által nem bizonyított tényeket fogadta el ítélezése alapjául. Álláspontja szerint az alapügyben szakvéleményekkel támasztotta alá az alapügy felperese keresetének alaptalanságát, a kirendelt szakértők egybehangzóan az ő állításait támasztották alá, azonban a bíróság ezeket a szakvéleményeket annak ellenére mérlegelte felül, hogy a vadkár szakkérdésnek minősül. Mindezen szabálytalanságok együttesen az indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogának sérelmét eredményezték, már csak azért is, mert megítélése szerint egyértelműen megállapítható, hogy a Zalaegerszegi Törvényszék az alkalmazott jogszabályokat, így különösen a Pp. 206. §-át nem az Alaptörvény 28. cikkének megfelelően értelmezte.
- [7] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [8] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Zalaegerszegi Törvényszék ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2019. március 19. napján vette át, az alkotmányjogi panasz pedig 2019. május 9. napján, határidőben érkezett az elsőfokú bírósághoz. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. A magyar állam mint egyedüli részvényes kizárólagos tulajdonában álló indítványozó az alapügyben magánjogi jogalanyként járt el, és nem gyakorolt közhatalmat az alapul fekvő jogviszonnyal (vadkár megállapítása) közvetlen összefüggésben [3055/2018. (II. 20.) AB végzés, Indokolás [12]].

- [9] 2.2. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának törvényi feltétele [Abtv. 27. § a) pont, 52. § (1b) bekezdés b) pont], hogy az indítványozó valamely Alaptörvényben biztosított joga sérelmére hivatkozzon. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében azonban az Alaptörvény 28. cikke nem az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát tartalmazza, ennek megfelelően a 28. cikk állított sérelme nem vetheti fel az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogának sérelmét sem {legutóbb például: 3152/2019. (VI. 26.) AB végzés, Indokolás [19]}. Az Alkotmánybíróság ezért megállapítja, hogy az indítvány e vonatkozásban nem teljesíti az Abtv. 27. § a) pontja szerinti követelményt.
- [10] 2.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [11] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírói eljáráshoz való jog állított sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság az alábbiakat emeli ki. Az Alkotmánybíróság következetes, az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésére visszavezethető gyakorlata szerint nem vizsgálhatja felül a támadott bírói döntések jog-, illetve törvényszerűségét, ezért „[ö]nmagában a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {Elsőként: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]} Az Alkotmánybíróság hatásköre nem terjed ki annak vizsgálatára sem, hogy a jogalkalmazó helytállóan értékelte-e az eljárásban beszerzett bizonyítékokat és előadott érveket, vagy a konkrét ügyben a bírói mérlegelés eredményeként megállapított tényállás és az abból levont következtetés megalapozott-e. A tényállás megállapítása, a bizonyítékok értékelése és mérlegelése ugyanis az eljárási jogi szabályokban a jogalkalmazó számára fenntartott feladat {elsőként lásd: 3237/2012. (IX. 28.) AB végzés, Indokolás [12]}. Az indítványozó ugyanakkor alkotmányjogi panaszában e vonatkozásban kizárólag a számára kedvezőtlen bírói döntés törvényességi – és nem alkotmányosági – kritikáját fogalmazta meg, amikor a másodfokú bíróság bizonyítási, illetőleg bizonyíték-értékelési tevékenységét kifogásolta, melynek értékelésére az Abtv. 27. §-a szerinti eljárás keretei között az Alkotmánybíróságnak a fentiek szerint nyilvánvalóan nem lehet hatásköre.
- [12] Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint továbbá a jogszabályok értelmezése a bíróságok, és nem az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés, az Alkotmánybíróság csak az értelmezési tartomány alkotmányos kereteit jelölheti ki {elvi rögzítését lásd: 3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [14]}. Az Alkotmánybíróság a bíróságok ítéleteit csak akkor bírálhatja felül, ha azok az Alaptörvény megsabta értelmezési tartományt megsértik, és ezáltal a bírói döntés alaptörvény-ellenes lesz {lásd például: 3073/2017. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [29]}. Az a kérdés, hogy a másodfokú bíróság hogyan értelmezte a Pp. 206. §-át az alapügy eldöntésével összefüggésben, egyértelműen az alaptörvényi értelmezési tartományon belüli, szakjogi kérdésnek tekinthető {hasonlóan lásd: 3129/2018. (IV. 9.) AB végzés, Indokolás [17]}, és nem értékelhető a tisztességes bírói eljáráshoz való jogot rögzítő XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmeként pusztán azért, mert ezt az értelmezést az indítványozó adott esetben vitatja.
- [13] Az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogorvoslathoz való jog állított sérelmével összefüggésben pedig az Alkotmánybíróság arra mutat rá, hogy az elsőfokú (az indítványozó számára egyébként kedvező) bírói döntéssel szemben rendelkezésre állt a jogorvoslat lehetősége, az ügyben másodfokú eljárásra kétséget kizáróan sor került, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdéséből pedig nem vezethető le a többfokú, a másodfokú bírói döntéssel szemben további rendes jogorvoslat lehetőségét biztosító jogorvoslat követelménye {lásd például: 3093/2013. (IV. 19.) AB végzés, Indokolás [17]}.
- [14] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz a XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdéseivel összefüggésben nem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvényellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételek egyikének sem.

- [15] 3. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés *a)* és *h)* pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörchneré dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/853/2019.

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3333/2019. (XI. 26.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.22.686/2017/6. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Karsai Dániel András, Karsai Dániel Ügyvédi Iroda) eljáró jogi személy indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján, melyben a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Pfv.III.22.686/2017/6. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.430/2017/13. számú közbenső ítéletére is kiterjedő hatállyal.
- [2] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint az indítványozó egy magán-egészségügyi szolgáltatással foglalkozó gazdasági társaság, és II. rendű alperesként vett részt egy kártérítés iránt indított perben, melynek I. és II. rendű felperesei házastársak, a III. és IV. rendű felperesei pedig az I. rendű alperes indítványozó által gondozott ikerterhességéből született gyermekek. Az indítványozó az I. rendű felperes vizeletében 2008. november 26. napján rendellenességet, továbbá a korábbiakhoz képest magasabb vérnyomást észlelt, azonban nem utalta kórházba, és nem is rendelte vissza 2-3 napos rövid határidőn belül a vizsgálatok megisméltésére. Az I. rendű felperes 2008. december 9. napján fájásokat észlelt, ezért megjelent az egyik budapesti kórházban, ahonnan a perben I. rendű alperesként szereplő kórházba irányították, ahol a felvételt követő néhány órán belül megszülettek a III. és IV. rendű felperesek, rendkívül súlyos egészségi állapotban. A felperesek utóbb arra hivatkozással terjesztettek elő kártérítésre irányuló kereseti kérelmet, hogy az alperesek nem az egészségügyi törvény által megkövetelt elvárható gondossággal jártak el az I. rendű felperes terhesgondozása és szülészeti ellátása, valamint az újszülöttek ellátása során. Az indítványozó elsősorban arra hivatkozott, hogy nem terheli az elvárható gondosság hiánya, másodsorban pedig azt állította, hogy amennyiben meg is lehetne állapítani az elvárható gondosság hiányát, még akkor sem állapítható meg az okozati összefüggés az esetleges mulasztások és az egészségkárosodás között.
- [3] 1.2. Az ügyben elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék igazságügyi orvosszakértői véleményt szerzett be annak vizsgálatához, hogy az indítványozó tanúsított-e felróható magatartást a terhesgondozás során, és amennyiben igen, a felperesek kára ezzel okozati összefüggésben keletkezett-e. A Fővárosi Törvényszék 6.P.20.526/2012/172. számú, 2017. január 30. napján kelt közbenső ítéletével ugyan megállapította az indítványozó szakmai szabályszegését, azonban úgy ítélte meg, hogy a szabályszegés és az egészségkárosodás között csak áttételes, távoli kapcsolat igazolható, ezért az okozati összefüggés hiánya miatt a Fővárosi Törvényszék a felperesek keresetét elutasította.
- [4] 1.3. A felperesek fellebbezése folytán másodfokon eljáró Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.430/2017/13. számú, 2017. június 30. napján kelt közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperesek egyetemleges kártérítő felelősséggel tartoznak a felpereseket ért károkért. A Fővárosi Ítéltábla rögzítette, hogy a felelősség alóli mentesüléshez az alpereseknek (így az indítványozónak is) azt kell bizonyítaniuk, hogy az általuk nyújtott ellátás megfelelt az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 77. § (3) bekezdése szerinti gondossági követelményeknek, illetőleg ennek hiányában a káros eredmény akkor is bizonyosan bekövetkezett volna, ha egyébként az elvárt gondossággal kezelik az I. rendű felperest. A Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az indítványozónak 2008. november 26-án számolnia kellett volna a terhességi magas vérnyomás fokozott rizikójával, amely együttesen értékelve több más tünettől egyértelműen szükségessé tette

volna a kórházi felvételt, illetőleg legalább a fokozottabb gondozást. A bíróság értékelése szerint az igazságügyi orvosszakértő „a bizonyossággal határos valószínűséggel” véleményezte, hogy az I. rendű felperest kórházi beutalás esetén az I. rendű alperes egészségügyi intézményben benntartották volna, ezért a Fővárosi Ítéltábla szerint megállapítható az okozati összefüggés az indítványozó mulasztása és a felpereseket ért kár között. A másodfokú közbenső ítélet rögzítette: következetes a bírói gyakorlat abban, hogy amennyiben a károsult egészségkárosodásának pontos oka nem állapítható meg, a lehetséges okok közül mindazokat vizsgálni kell, amelyek az egészségügyi intézmény tevékenységéhez kapcsolódnak, és ha a lehetséges ok tekintetében az egészségügyi intézmény az elvárható gondos eljárását bizonyítani nem tudja, a kártérítési felelőssége megállapítható. Jelen esetben a Fővárosi Ítéltábla úgy ítélte meg, hogy az indítványozó nem tett eleget az őt terhelő bizonyítási kötelezettségének, és a bizonyítottság hiányát az indítványozó hátrányára kell értékelni a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 3. § (3) bekezdésének megfelelően.

- [5] 1.4. Az I. rendű alperes egészségügyi intézmény és a II. rendű alperes indítványozó felülvizsgálati kérelme nyomán eljáró Kúria Pfv.III.22.686/2017/6. számú közbenső ítéletével a jogerős ítéletet az I. rendű alperes vonatkozásában hatályon kívül helyezte, és ebben a körben az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította, azonban az indítványozó vonatkozásában a jogerős közbenső ítéletet hatályában fenntartotta. A Kúria megítélése szerint az indítványozó terhesgondozás körében elkövetett mulasztását és annak a kialakult hátrányos eredmény bekövetkezésében való okozatos közrehatását a kirendelt igazságügyi szakértő a bizonyítási eljárás során mindvégig következetesen, a bíróság számára logikailag meggyőző módon véleményezte, és véleménye mentes a Pp. 182. § (3) bekezdésében írt aggályoktól. A Kúria megítélése szerint az indítványozó mulasztása megállapítható, és az indítványozó terhére értékelt mulasztás nem esik az okozatosság körén kívül.
- [6] 1.5. A Kúria jogerős közbenső ítéletével szemben az indítványozó alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Abtv. 27. §-ára alapítva, kérve a Kúria Pfv.III.22.686/2017/6. számú közbenső ítélete alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, a Fővárosi Ítéltábla 7.Pf.20.430/2017/13. számú közbenső ítéletére is kiterjedő hatállyal, tekintettel arra, hogy megítélése szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- [7] Az indítványozó érvelése szerint azáltal, hogy a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria az okozati összefüggés bizonyíthatatlanságát az indítványozónak rótták fel, és figyelmen kívül hagyta az indítványozó bizonyítását a felróhatósága hiányáról, súlyosan megsértette a felek közötti bizonyítási teher megosztását, a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 339. §-a szerinti kártérítési felelősség bizonyításának szabályait, végső soron pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdésének részét képező fegyverek egyenlőségének elvét. Álláspontja szerint az okozati összefüggés hiánya esetén dogmatikailag lehetetlen az indítványozó felróhatóságának vizsgálata, hiszen hiányzik az a kiindulópont, amelyhez képest a felróhatóságot meg lehetne ítélni, így a bíróságok az Alaptörvény 28. cikkét is sértő értelmezéssel valójában lehetetlen bizonyítást írtak elő az indítványozó terhére. E tekintetben külön is értékelendő az indítványozó szerint, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítási teher elosztását az indítványozó előzetes értesítése nélkül változtatta meg. Az indítványozó megítélése szerint az orvosnak kizárólag akkor kell felelnie a mulasztásáért, ha az okozta a betege sérelmét, amennyiben viszont nem egyértelmű az ok-sági kapcsolat az egészségi állapot romlása és a mulasztás között, a mulasztás nem róható az orvos terhére. Azáltal pedig, hogy a Fővárosi Ítéltábla és a Kúria nem ezt a gondolatmenetet követte, a bíróságok által elfogadott jogértelmezés nem csupán *contra legem*, hanem egyenesen alaptörvény-ellenes lett.
- [8] Az indítványozó ugyancsak a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmeként értékeli, hogy a Kúria ítélete nem tartalmaz érdemi indokolást, hiszen a Kúria közbenső ítéletéből mindösszesen két bekezdés foglalkozik az indítványozó érveivel, és azon belül is a Kúria maga ismeri el, hogy „csak megismétli a másodfokú bíróság által részletesen vizsgált és közbenső ítéletének indokolásában rögzített szakmai tényeket”, anélkül, hogy az indítványozó érveit érdemben megvizsgálta és álláspontját megindokolta volna. A megfelelő indokolás hiányában pedig az indítványozó nem tudja azt megállapítani, hogy a Kúria az érveit egyáltalán figyelembe vette-e vagy sem.
- [9] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.

- [10] 2.1. Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 27. § szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. A Kúria közbenső ítéletét az indítványozó jogi képviselője 2019. március 20. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2019. május 20. napján, határidőben adta postára. A jogi képviselővel eljáró indítványozó csatolta az eljáró jogi képviselő meghatalmazását. Az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit kimerítette, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozó jogosultnak és érintettnek is tekinthető, mivel saját egyedi ügyével összefüggésben terjesztette elő az Abtv. 27. §-ra alapított alkotmányjogi panaszát. Az alkotmányjogi panasz a határozott kérelem Abtv. 52. § (1b) bekezdése szerinti követelményének minden elemében eleget tesz.
- [11] Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [12] 2.2. A XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező fegyverek egyenlősége elvének állított sérelmével kapcsolatosan az Alkotmánybíróság az alábbiakra mutat rá. A fegyverek egyenlőségének elvéből következően a peres feleknek egyenlő esélyt és alkalmat kell arra biztosítani, hogy tény- és jogkérdésekben véleményt formálhassanak és állást foglalhassanak. Önmagában a jogszabályok értelmezése és ezen értelmezés eredményeként a bizonyítási teher konkrét ügyben történő kiosztása éppen ezért még abban az esetben sem értelmezhető a fegyverek egyenlősége elvének sérelmeként, ha a bíróság jogértelmezését a peres felek valamelyike (jelen esetben az indítványozó) vitatja. Ezzel összefüggésben az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy következetes gyakorlatának megfelelően csak a bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálata tartozik az Alkotmánybíróság hatáskörébe, és nem minősül az általános hatáskörű bírósági szervezetrendszer egyik felülbírálati fórumának. Ennek megfelelően önmagukban a bíróságok által előidézett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak, ellenkező esetben az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna {a fegyverek egyenlőségének elvével összefüggésben: 3129/2019. (VI. 5.) AB végzés, Indokolás [25]}.
- [13] Az Alkotmánybíróság azt is kiemeli, hogy a bizonyítási eljárás lefolytatása, a bizonyítékok értékelése és ezen keresztül a tényállás megállapítása, illetőleg annak bizonyos fokú felülvizsgálata a jogorvoslati eljárás(ok) során az eljáró bíróságok, végső soron a Kúria feladata. A bírói döntés irányának, a bizonyítékok bírói mérlegelésének (jelen esetben annak, hogy fennáll-e az indítványozó mulasztása és a bekövetkezett sérelem közötti okozati összefüggés, illetőleg a bizonyítási terhet az eljáró bíróság miként osztotta ki), valamint a bírósági eljárás egészének ismételt felülbírálatára az Alkotmánybíróság nem rendelkezik hatáskörrel {lásd: 21/2016. (XI. 30.) AB határozat, Indokolás [24]; 3013/2016. (I. 25.) AB végzés, Indokolás [18]; 3221/2014. (IX. 22.) AB végzés, Indokolás [14]–[15]; 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [5]}.
- [14] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság megítélése szerint a támadott bírói döntések az indítványozó által állított okból nem vethetik fel a fegyverek egyenlőségének elvén keresztül az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése bírói döntést érdemben befolyásoló sérelmének kételyét, és az indítvány ezen elemében alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem alapoz meg, ekként nem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételek egyikének sem.
- [15] 2.3. Az ugyancsak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből következő indokolt bírói döntéshez való jog sérelmével összefüggésben az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy „az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelménye a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátját jelenti, nevezetesen azt, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia” {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [34]}. Az Alkotmánybíróság azt ugyanakkor nem vizsgálja, hogy az indokolásban megjelölt bizonyítékok és megjelenő érvek megalapozottak-e, hanem csupán azt értékelheti, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálta-e és ennek értékeléséről döntésében számot adott-e. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az indokolt bírósági döntéshez való jog csak azt a kötelezettséget támasztja az eljáró bírósággal szemben, hogy az indokolás az ügy érdeme szempontjából releváns kérdésekre terjedjen ki {3159/2018. (V. 16.) AB határozat, Indokolás [31]}, az indokolás hossza pedig önmagában nem alkotmányossági kérdés {3312/2018. (X. 12.) AB határozat, Indokolás [30]}.

- [16] Az Alkotmánybíróság megítélése szerint a Kúria közbenső ítéletének [36] és [37] pontjaiban egyértelműen állást foglalt abban a kérdésben, hogy az indítványozó felülvizsgálati kérelmét miért nem tartja megalapozottnak: különösen azért nem, mert „a II. rendű alperes terhesgondozás körében elkövetett mulasztását, és annak a kialakult hátrányos eredmény bekövetkezésében való okozatos közrehatását a kirendelt igazságügyi szakértő a bizonyítási eljárás során mindvégig következetesen, a bíróság számára logikailag meggyőző módon véleményezte, szakértői véleménye mentes a Pp. 182. § (3) bekezdésében írt aggályoktól.” Önmagában az a tény, hogy az indítványozó a Kúria indokolását vitatja, még nem eredményezheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelmét.
- [17] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján megállapította, hogy az alkotmányjogi panasz az indokolt bírói döntéshez való jog sérelme tekintetében sem veti fel a támadott bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, és nem alapoz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem, ennek megfelelően az alkotmányjogi panasz ebben az elemében sem felel meg az Abtv. 29. §-ában foglalt befogadhatósági feltételeknek.
- [18] 3. Az Alkotmánybíróság mindezen érvek alapulvételével az alkotmányjogi panaszt – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében előírtakra is, visszautasította.

Budapest, 2019. november 12.

Dr. Szabó Marcel s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Salamon László s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/965/2019.

Az Alkotmánybíróság Határozatait az Alkotmánybíróság hivatalos lapja, mely elektronikus formában, időszakosan jelenik meg. A kiadvány az Alkotmánybíróság döntéseinek gondozott, szükség esetén anonimizált változatú szövegét tartalmazza. Az Alkotmánybíróság Határozatainak egyes számai bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, díjmentesen hozzáférhetőek az Alkotmánybíróság honlapján: www.alkotmanybirosag.hu

A szerkesztésért felel: dr. Bitskey Botond, az Alkotmánybíróság főtítkára
layout: www.estercom.hu

Kiadja a Magyar Közlöny Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest VIII., Somogyi Béla u. 6., www.mhk.hu
Felelős kiadó: Papp Tibor ügyvezető
HU ISSN 2062–9273